10 ՓԱՐԱ.

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՒԵԼԷԿԵԱՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
20, Պապը Ալի Ճատտէսի 20
Կ. ՊՈԼԻՍ

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

10 ՓԱՐԱ.

ارمنیجه یومی سورهانتاك غزته‌سی
صاحب امتیازی د. جیوه‌لکیان
اداره‌خانه‌سی
باب عالی جاده‌سی نومرو ۲۰

Direction du Journal Arménien
SOURHANTAG
20, Avenue de la S. Porte
CONSTANTINOPLE

ԵՏ ՉԻ ՏՐՈՒԻՐ Խմբագրութեան ուղղուած ո և է գրութիւն

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ կը սկսին ամեն ամսոյ 10ին, 20ին եւ 30ին

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊՈԼՍՈՅ ՀԱՄԱՐ	ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ Թղթատարի ծախքը մէջն է	ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ՀԱՄԱՐ Թղթատարի ծախքը մէջն է
12 ամիսը կանխիկ ղրշ. 75	12 ամիսը կանխիկ ղրշ. 100	12 ամիսը կանխիկ Ֆր. 22
6 » » » 40	6 » » » 50	6 » » » 11

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար տողը 5 ղր.
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ
ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ
ԱՌԱՒՕՏՆԵՐԸ
ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ

ԵՒՐՈՊԱ ՎՏԱՆԳԻ ՄԷՋ

Եւրոպայէն դուրս Եւրոպայի դէմ սպառնացող երկու մեծ վտանգներ կան. Քաղաքականը՝ Դեղին Ցեղին կողմէ, և առեւտրականը՝ Եանքի Ցեղին կողմէ. Այս անգամ Անկլօ-Սաքսոն ցեղ չենք կրնար ըսել Ամերիկացիներն, որովհետեւ ճիշդ անոր սպառնացած Եւրոպային մէջ կը գտնուի նաեւ մայր Անկլօ-Սաքսոնը, Անգլիացին. Առեւտուրը ցեղ չի ճանչնար.

Ամբողջ Եւրոպա, քաղաքական վտանգին առաջքը առնելու համար ոտք ելաւ, և կը հաւատանք որ իր նպատակին պիտի կրնայ հասնիլ ամեն երեւելի և աներեւոյթ արգելքները յաղթելով, որովհետեւ սուրին ոյժը չէր որ կը պակսէր իրեն, այլ համաքաբար գործելու համար պէտք եղած միութիւնը. Եւ պէտք է ըսել թէ հակառակ ամեն իրաւացի թերահաւատութեան, քաղաքական պատմութեան մէջ նմանը չտեսնուած այդ միութիւնը, առաջին անգամ ըլլալով, իր գոյութիւնը ունեցաւ.

Բայց միւս վտանգը, այսինքն յաւիտենական առեւտրականին սպառնալիքը, ամենայաղթ փոթորկալից ամպի մը պէս նոր աշխարհի հորիզոնին վրայէն սուրալով կուգայ դէպի հին աշխարհը.

Պէտք է ընդունիլ որ, Եւրոպայի և Ամերիկայի միջեւ, առեւտրականը և զինուորականը շատ սերտ առնչութիւն ունին իրարու հետ, և կրնանք ըսել թէ մէկը միւսին հետեւութիւնն է.

Միացեալ Նահանգները այսօր 76 միլիոն բնակիչ ունին, որ գրեթէ Ֆրանսայի և Աւստրիոյ-Հունգարիոյ միացեալ բնակչութեան թիւին կը հաւասարի. Արդ, Ֆրանսա և Աւստրիա-Հունգարիա, խաղաղութեան ժամանակ գրեթէ մէկ միլիոն ցամաքային և ծովային զօրք պահելու պարտաւորուած են, և այս ահեղ բանակները սնուցանելու համար կը ստիպուին առեւտրական կեանքին վրայ ինալ. Իսկ Մ. Նահանգները, խաղաղութեան ժամանակ պատերազմական բանակ ըսուելու արժանի ոյժեր պահելու և սնուցանելու պէտք չունենալով, առեւտրական կեանքը անոնց ճնշումէն ազատ է. Մէկ խօսքով, Եւրոպայի առեւտրական մարմնին ձեռքը ոտքը գրեթէ կաշկանդուած են, մինչդեռ հակառակորդը եղող Ամերիկայի առեւտրական կեանքը, ամեն կապերէ ազատ կը գտնուի. Ա՛լ դուք հասկցէք թէ ձեռքը ոտքը կապուած մարմին մը ի՞նչպէս պիտի դիմադրէ ամեն տեսակ կապերէ ազատ եղող մարմնի մը անխնայ յարձակման.

Եթէ յարձակողը, ոչ թէ առաւելութիւն մը այլ հաւասարութիւն իսկ չունենար, վտանգը այնչափ մեծ չպիտի ըլլար. Բայց երբ մտածենք թէ Ամերիկացին՝ Եւրոպական ազգերէ ոմանց ունեցածէն աւելի և միացեալներուն ալ հաւասար ճարպիկութիւն, ձեռներէցութիւն, ճարտարարուեստ, բնական բերքեր, երկաթուղիներ, ծովային վաճառականութիւն, հանքեր, բարեբեր և անհուն դաշտեր, անապատ անտառներ և ուրիշ ճոխութիւններ ունի, այն ատեն կատարեալ գաղափար մը կրնանք կազմել օտարներու դէմ անոր մղած մրցումին կարեւորութեանը վրայ.

Մ. Նահանգները, ամբողջ Եւրոպայի գրեթէ 3/4 մասին չափ տարածութիւն ունին, և մինչդեռ Եւրոպա կը պարունակէ իր մէջ քսան տէրութիւններ, որոնք զանազան առեւտրական արգելքներով բաժնուած են իրարմէ, և անոնցմէ ոչ մէկը կրնայ ապրիլ իր մէջ, առանց այսինչ կամ այնինչ նիւթին համար իրարու կարօտ ըլլալու, Մ. Նահանգները իրենց միջեւ բաժանումներ, առեւտրական արգելքներ, և բաց ի հաճոյքի վերաբերող նիւթերէ, ուրիշին կարօտութիւն չունին.

Արդ, այս վտանգին առաջքը առնելու համար փրկութեան ուրիշ միջոց չկայ, եթէ ոչ քաղաքականին մէջ Դեղին Ցեղին դէմ եղածին պէս, առեւտրականին մէջ ալ Եանքի ցեղին դէմ միութիւն մը կազմել, թէեւ այս վերջինը առաջինէն աւելի դժուար է.

Նախապէս լոկ Անգլիական գաղթականութիւն մը եղող Մ. Նահանգները երբ 1776 82ին ինքնագլուխ պետութիւն մը եղան, միայն երեք միլիոն բնակիչ ունէին, բայց հետզհետէ ուրիշ երկիրներ անոր միացնելով և բազմաթիւ Իռլանտացիներ, Ֆրանսացիներ, Գերմանացիներ, Իտալացիներ և բուն Անգլիացիներ հոն դիմելով, այսօրուան 76 միլիոնը կը ներկայացնեն. Ասկէ զատ ժողովուրդին թիւը ամեն տարի գրեթէ 1¼ միլիոն աւելնալով, այնպէս կը հաշուուի թէ 1920ին հարիւր միլիոնի պիտի հասնի, և 1950 թուականին ալ 150 միլիոնի կամ հիմակուանին կրկինին.

Բայց մտածելիք կէտը թիւը չէ, որովհետեւ Եւրոպայի ժողովուրդին թիւն ալ նոյն համեմատութեամբ կրնայ աւելնալ. Գլխաւորաբար ուշադրութեան արժանի կէտն այն է որ, ժամանակաւ հոն գաղթող օտարականները, Եւրոպայի ժողովուրդին ձեռներէց, յանդուգն, ճարպիկ, և բաղդախնդիր մասէն էին, և հիմակուան 76 միլիոնը այդ կարգին սերունդը ըլլալով, մրցումին կարեւորութիւնը սաստկան մը եւս կ'աւելցնէ. Ասոր վրայ պէտք է աւելցնել նաեւ երկրին այս օրուան արուեստական և բնական անհուն հարստութեան ոյժը, որ յաջող մրցումի մը մեքենային առանցքն է.

Ժամանակաւ Ճաբոն անուղղակի, իսկ Ամերիկա ուղղակի կերպով Եւրոպայի յաճախորդներն էին, բայց այսօր անոնց երկուքն ալ ընդհակառակն Եւրոպայի ապրանք կը հայթայթեն.

Բայց վերջապէս Ճաբոն որչափ ալ ճարպիկ ըլլայ, Ամերիկայի արուեստական և բնական հարստութիւնը չունի, և Եւրոպայի շահուն միայն կրնայ վնասել, և ոչ թէ դրամագլխին, իսկ Ամերիկայի սպառնալիքը դրամագլուխին դէմ է.

Միշտ պայման մտածող խորագէտ Անգլիա կրցաւ ժամանակին պաշտպանել զինքը այս տեսակ սպառնալիքներու դէմ, ստուարացնելով իր գաղթականութիւնները, և ամեն դիւրութիւն ընծայելով իր վաճառականութեան զարգացումին. իր անհուն գաղթականութիւնները կը բաւեն իր այսօրուան և վաղուան արտադրութեանց. Անգլիա Եւրոպական միւս տէրութեանց դէմ Չինաստանի մէջ Բաց Դուռի քաղաքականութիւնը պաշտպանելով ցոյց կուտայ որ Ամերիկեան մրցումէն վախնալու պատճառ մը չունի.

Բայց Եւրոպայի ցամաք երկրին վրայ ապրող ազգե՞րը ինչ ընեն, որոնք իրենց արտադրութիւնները սպառելու համար ընդարձակ և զիրենք գոհացնող գաղթականութիւններ չունենալով, դեռ աւոր անոր հրապարակներուն կարօտ են, և Ամերիկայի առեւտրական մրցումը իրենց արտադրութեան կը սպառնայ,

Օրինակի համար, Ֆրանսայի ազգային նկարագրին մէկ մասն է միշտ տոկուն ապրանքներ հայթայթելը, և տոկուն ապրանքներ հայթայթելն ալ բնականաբար սուղ կ'ըլլայ. Եւ երբ Ֆրանսա՝ Անգլիան և Գերմանիան կը մտածէր, որովհետեւ առաջինը աժան և երկրորդը կեղծ ապրանքներով իրեն դէմ կը մրցէին, հիմա թէ՛ Ֆրանսայի և թէ Գերմանիոյ դէմ միանգամայն աւելի մեծ մրցումի մը սպառնալիքը երեւան կ'ելլէ նոր աշխարհի կողմէ. և այս վտանգը, անդարմանելի և մշտնջենական հանգամանք մը ունենալով, միահամուռ պաշտպանողականի անխուսափելի պէտքը յառաջ կը բերէ.

Ինչպէս քաղաքականին համար Չինաստանի դէմ, նոյնպէս և առեւտրականին համար Ամերիկայի դէմ միութիւն մը անհրաժեշտ է հիմայ, ո՛րչափ ալ հակառակ տարրերու միջեւ այդպիսի միութիւն մը յառաջ բերել դժուար ըլլայ. Ամերիկա քաղաքականապէս Եւրոպային յաղթելու յաւակնութիւնը չունի, բայց եթէ Եւրոպա սահմանագլուխներու և նաւահանգիստներու առեւտրական արգելքները գզալապէս թեթեւցնելով իր մէջ միութիւն մը կազմելու չյաջողի, ամեն երեւոյթներ այնպէս կը ցուցնեն թէ շուտ Եւրոպայի մէջ մասամբ, իսկ Եւրոպայէն դուրս բոլորովին առեւտրական կեանքին մէջ պիտի յաղթէ իրեն այն հզօր Եանքին, որ միայն երեք միլիոնի աննշան թիւէ մը ծագում առած էր.

ԼԻՈՆԷԼ

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

Մահը ստուգելու նոր եղանակ մը.—Երաժըշտութիւնը ստամոքսախօսութեան մէջ.—Ֆոնոկրաֆը իբր դոյժան.

Եթէ մեռելներուն գերեզմանը՝ քնացած ժամանակ կաթուածահար կամ յանկարծամահ ըլլալն է, մահերուն սոսկալին ալ մեռած կարծուելով թաղուիլ և դագաղին մէջ ու հողակոյտին ներքեւ արթննալն է. ողջնալ մը որ անհելի և անդառնալի մահուան վայրկեանական գաղափարը պիտի տայ թաղուած անձին, և անոր իրական և անխուսափելի մահը պիտի պատճառէ. Դժբաղդաբար մերթ ընդ մերթ կը լսենք և կը կարդանք ողջ թաղուած ըլլալու այսպիսի արհաւրալից իրողութիւններ, և ամենքս ալ կը փափաքինք որ այս օրինակ սխալի մը զոհ չերթանք. Կան անձեր որ մտատանջ են այս գաղափարով, և իրենց բժիշկէն ու ազգականներէն կը խնդրեն որ իրենց մահը լաւ ստուգեն և այնպէս թաղեն զիրենք. Նաեւ համաճարակ հիւանդութեանց ժամանակ մեռելները քըսան եւ չորս ժամ ալ պահել կարելի չըլլալով, հանրական կարեւորութիւն կայ արագ միջոցով մահը ստուգելու և ժամանակ չանցընելով թաղում կատարելու. Կը պատահի ալ որ անտանելի կեսուրի կամ զոքանչի մը ստուգապէս մեռած ըլլալը և ողջնալու երկիւղ չկենալը շատ հաւաստելու է, սիրտերը հանդարտեցնելու համար....

Հետեւեալ նոր եղանակը պարզ և դիւրին կերպով մահուան ստուգութիւնը կը հաստատէ. Վառած մոմ մը ձեռքի կամ ոտքի մասին դպցնելու է քանի մը երկվայրկեանի չափ, և սպասելու է որ մորթին վրայ բշտիկ մը գոյանայ. Եթէ այդ բշտած մասը ջուրի չոգի պարունակէ, հաւաստի կերպով կարելի է ըսել թէ մահը ստոյգ է, մարմինը այլեւս դիակ մըն է և կրնայ թաղուիլ անկասկած. Ահաւասիկ այս իրողութեան բացատրութիւնը. դիակը որ անգործ կոյտ մըն է, ֆիզիքական օրինաց կը հպատակի, որոնք կ'ուզեն որ ամեն հեղուկ՝ տաքութեան ազդեցութեամբ չոգի կամ կազ վիճակի փոխուի. մոմին բոցը վերնամորթը վեր կը բարձրացնէ, բշտիկ մը կը գոյանայ որ պզտիկ ձայնով կը պայթի և չոգին խոյս տալով՝ բշտիկը կ'իջնէ. Եթէ մահը առերեւոյթ է և կենաց նշոյլ մը կայ, գործարանաւոր հիւսկէնը ֆիզիքական օրինաց ենթակայ չեն ըլլար, այլ բնախօսական օրինաց, և այն ատեն կազմուած բշտիկը ջրալից կը մնայ, ինչպէս կը պատահի սովորական այրուածքի ժամանակ. Այսպէս ուրեմն չոր բշտիկ կամ պայթում մահ պիտի նշանակէ, իսկ ջրալից կամ հեղուկ պայթում՝ կեանք. Եղանակը պարզ է և սխալիլ կարելի չէ.

Պ. Լաբօռտ վերջերս բժշկական Ակադեմիային հաղորդած է թէ Բարիզի ատամնաբոյժ մը իր յաճախորդները ֆօնօկրաֆի կազով մարեցնելու պահուն, երաժշտութիւնը օգտակար և հետաքրքրաշարժ կերպով մը գործածած է. Սովորաբար ատամնաբոյժները ակռայ քաշելու ատեն վերոյիշեալ կազը կը գործածեն, իրենց յաճախորդները զգայազիրկ ընելու համար. Բայց այս կազին գործածութիւնը շատ մը անպատեհութիւններ ունի. ի մէջ այլոց վրդովիչ և ցաւատանջ երազներ կը պատճառէ, որոնք ըստ յիշեալ ատամնաբուժին՝ դուրսէն եկած ազդումներէն ծագում կ'առնեն. Ատամնաբոյժը կ'եզրակացնէ թէ՝ այս անհաճոյ երազներուն պատճառը լսելական է, և կը մտածէ որ պատճառին բնութիւնը փոխելով՝ երազներուն կերպն ալ կրնայ փոխուիլ. Շատ մը փորձերէ վերջ կը յաջողի մեթոտ մը գտնել, որով ֆօնօկրաֆին սովորաբար տուած վրդովիչ երազներուն տեղ հաճոյալի և զուարթ երազներ ծագում կ'առնեն. Պ. Տրօզիէր ատամնաբոյժը «ֆօնօկրաֆ» գործիքէն կ'օգտուի. Այդ գործիքը գործողութեան սենեակին քով ուրիշ սենեակի մը մէջ զետեղուած է, և հեռաձայնի երկու հաղորդիչ թելերով ականջներուն հետ յարաբերութեան կրնայ դրուիլ. Կազով ըզգայազրկութիւնը սկսուած ժամանակ, թելերն ալ ականջին հետ շօշափման մէջ կը դնեն և երաժշտութիւնը կը սկսի. Ակռայ քաշելու գործողութիւնը կը կատարուի, հիւանդը առանց ցաւ մը զգալու. Հիւանդներ կան որ գործողութեան տեւողութեան միջոցին տեսակ մը ուրախութիւն կը զգան.

Մանկամարդ կին մը յայտնած է թէ մարած միջոցին կարծած է որ զուարթ եղանակի մը վրայ կը պարէ. Այս առթիւ Պ. Լաբօռտ կը յիշեցնէ թէ առաջին անգամը չէ որ երաժշտութիւնը իբր դարման կը գործածուի. յիմարաբոյժները շատ անգամ յաջողութեամբ ի կիր արկած են զայն. Յիմարաբոյժ Մօրօ՝ Պիսէթրի հիւանդանոցին մէջ շաբաթը անգամ մը երաժշտական հանդէս կը կազմակերպէր, և իր այս երաժշտական տօնը, ինչպէս կ'ըսէր ինքը, հանդարտեցուցիչ ազդեցութիւն մը կ'ունենային ամենէն անզգամ յիմարներուն վրայ. Ֆօնօկրաֆը այս երաժշտական տօնը շատ դիւրացուցած է հիմայ. Անոր հնարիչները մտքերնուն կ'անցընէի՞ն արդեօք ֆօնօկրաֆին իբր դարման ունենալիք կարեւոր դերը.

ԷՍԿԻՒԼԱՊ

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ
ԱՅԺՄԷՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԼՈՂՈԹԷԹ ՊԷՅԻՆ ԳՈՐԾԻՆ ԱՌԹԻՒ

Ցունաց Պատրիարքարանի Լողոթէթ Արիսթարքի պէյ որ ներհմուտ բանասէր մըն ալ է, քանի մը ամիս առաջ, Անիւէլ Օլէնբուրի տպարանէն, 2 հատոր, in 4°, 1300 էջէ բաղկացած ուսումնասիրութիւն մը հրատարակեց.—«Կ. Պոլսոյ Պատրիարք Փոտի 83 ճառք ու քարոզք». Գործին հրատարակութեան ատեն աչքի առջեւ ունեցած է Այնորոսի, Երուսաղէմի, Մոսկուայի, Հռոմի, Բարիզի, Վիեննայի, Ճենովայի, Միւնիխի, Հայտելպերկի մատենադարաններուն ձեռագիրներէն ընդօրինակութիւններ. Տեղական ստոր մամուլը մեծ ներբողներով ողջունեց գործը, իւրաքանչիւրն իր նախասիրած նիւթը շօշափող շահեկան հատուածներ ընդօրինակելով գրախօսականով մը. Բայց Արեւելեան Ազգ. լուրերու բաժնին մէջէ երկարօրէն՝ տեղական Հայ մամուլին մէջ անյիշատակ անցաւ բանասիրական ու մատենագրական այդ խըղճամիտ, երկարաշունչ ուսումնասիրութիւնը, որ մեր մատենագրական տեսակէտով ալ ոչ նուազ շահեկան է.

Փոտ (Ֆոթիոս) Պատրիարքը Թ. դարու կիսուն ու վերջերը Ցոյն մեծ դէմք մըն է, իր ժամանակին ամէնէն մեծ գրագէտը, մատենագիրը, բանասէրը, աստուածաբանը ու մեկնիչը. Նոյն դարուն Մակեդոնիոյ գրական փայլուն շրջանին, գրագէտները մասնաւորապէս անով նշանաւոր են որ նախնեաց գործերը հաւաքել, կարգի դնել ու մեկնել կը ջանային. Ատոնց մէջ ամէնէն ներկուռ, ներհմուտ անձնաւորութիւնն էր Փոտ որ համարուած էր բոլոր Ցին տիեզերականութիւնը, ըլլայ Ցոյն հեթանոսական, ըլլայ Քրիստոնեայ. Փոտ Բիւզանդական շրջանին ՄԻԱԿ ՀԱՄԱՅՆԱԳԷՏ անձը կը համարուի.

Ուսման տենչը մարած էր, Մեծն Ցուստինիանոս ձեռքով Աթէնքի դպրոցները փակուելով. Այն ատեն ուսման վառարան—ներեցէք դասական բացատրութեանս—Կ. Պոլսոյ համալսարանն էր՝ հիմնուած 425ին Թէոդոս Բ.էն. Ցուստինեան շրջանէն ի վեր գրականութիւնը վանքերու չորս պատին մէջ փակուած էր, բայց պատկերամարտութեան պայքարէն ետքը, գրականութիւնը նոր փայլ մը, ճախրանք մը առաւ. Թէոդոսիոս կայսրուհւոյն եղբայրը Բարդաս (=Վարդան) կեսարը կազմակերպեց Մագնաւրա պալատին դպրոցը ուր կ'աւանդուէին փիլիսոփայութիւն, քերականութիւն, երկրաչափութիւն ու աստեղագիտութիւն. Ուսումը ձրի էր և յառաջադէմ աշակերտաց կայսեր պաշտպանութիւնը կը վայելէր. Կոստանդ. Է.ի օրով Կ. Պոլսոյ դպրոցները ծաղկած էին, ուսուցիչները մեծ յարգ կը վայելէին պալատին մէջ, և կը կոչուէին Հռետորութեան իշխան ու Փիլիսոփայութեան հիւպատոս. Նոյն ինքն Կոստանդին է, իրեն սեղանակից կ'ընէր յառաջադէմ աշակերտները ու զանոնք կը քաջալերէր. Փոտ Պատրիարք ըլլալէ առաջ «Հռետորութեան իշխան» ու «փիլիսոփայութեան հիւպատոս» մըն էր.

Նոյն միջոցին Հռոմի Պապին ու Կ. Պոլսոյ Օրթոտոքս Պատրիարքութեան միջեւ մեծ պայքար մը կը մղուի. Բիւզանդիոնի նախապէս եպիսկոպոսական թեմ մըն էր Հերակլէայի=Էրէյլի (Սեւ ծով) մետրոպոլտութեան. Կ. Պոլսոյ Ա. Ժողովը քաղքին եպիսկոպոսին՝ նախագահութեան պատիւ տուաւ, որուն հետեւեցան Հռոմի Պապն ու Աղեքսանդրիոյ Պատրիարքը. Ե. դարու վերջերը Բիւզանդիոնի «Նախագահ» եպիսկոպոսը Պատրիարք տիտղոսը կրեց. Իբրեւ առաջին Պատրիարք Կ. Պոլսոյ կը յիշուի Ակակ. Քաղկեդոնի ժողովին 28 կանոնի համեմատ Թրակիոյ, Ասիոյ, Պոնտոսի թեմերը որ նախապէս Անտիոքի Պատրիարքութեան կը վերաբերէին՝ անցան Կ. Պոլսոյ Պատրիարքութեան. Պապերը ի զուր բողոքեցին ատոր դէմ. Կ. Պոլսոյ Պատրիարքը եղածը եղած համարեց Տրուլեան ժողովով, ու Հռոմ համակերպեցաւ այդ որոշման Լատերանու Դ. ժողովով.

Փոտի ժամանակակից էր Հռոմի Նիկողոս Ա. (858 867) Պապը. Փոտ որչափ խելոք, ներհմուտ, խորամանկ, քաղաքագէտ, «Բիւզանդական դիւանագիտութեան» մարմնացումը, այնչափ ալ փառասէր էր. Ուզեց Արեւմտեան Եկեղեցւոյ գործերուն ալ խառնուիլ. Նիկողոս Ա. Լատերանու ժողովին մէջ (863) բանադրեց Փոտը. Բիւզանդիոնի Վասիլ Ա. կայսրը միջամտեց պայքարին. Պապը Արեւմտեցիներուն յենած՝ կայսեր միջամտութիւնն մերժեց և թէ՛ կայսրը և թէ՛ իր նախորդները «Հեթանոս» կոչելով՝ մերժեց անոնց «Հռոմայեցւոց կայսր» տիտղոսը. Պապերը յաջողած էին Ցունաց ձեռքով Քրիստոնեացած Պուլկարները իրենց յարել տալ. Փոտ գայրացած՝ «առկախ խնդիրները» լուծման համար Կ. Պոլիս ժողով մը գումարեց (867). Արդէն Արեւելքի ու Արեւմուտքի միջեւ Հոգւոյն Սրբոյ բղխման վարդապետութեան մասին ցրուութիւն յառաջ եկած էր, նաեւ եկեղեցական ինչ ինչ յօրինուածութեանց համար ալ.

Փոտ պաշտօնանկ եղաւ՝ Հռոմի սիրոյն շահելու համար, և 869 հոկտ.—870 փետ. Կ. Պոլսոյ մէջ գումարուած ժողովը թէեւ բանադրեց Փոտն ու իր համախոհները, բայց երկու Եկեղեցւոյ թշնամութիւնն ա՛լ աւելի բորբոքեցաւ. Արեւելքի եպիսկոպոսները իրենց արժանապատուութիւնը վիրաւորուած զգացին՝ Պապին նուիրակին

ամէն բանի մէջ գերակշիռ ձայն մը ունենալուն համար։ Ասոր վրայ աւելցուր Պուլկարներու եկեղեցական խնդիրն ալ։ Պորիս (866) Հռոմ դեսպան ղրկելով՝ Լատին Եկեղեցւոյ հետ միանալ խնդրած էր։ Վասիլ Ա. Պուլկարներու հետ բանակցեցաւ, փոխանակ Լատին եպիսկոպոսի Յոյն եպիսկոպոս կարգել իրենց վրայ։ 879 նոյ.—880 մարտ դարձեալ Կ. Պոլիս Ժողով մը գումարուելով՝ Փոտ նորէն Պատրիարք ընտրուեցաւ։ Փոտ իր հակառակորդները ճզմած էր։ Առավ [?] չբաւականացաւ, այլ Նիկիոյ Հանգանակին մէջ յաւելուած մըն ալ ըրաւ, և Կ. Պոլսոյ պատրիարքութեան գահերէցութիւնը պահանջեց Հռոմի Աթոռին վրայ։ Այն ատեն առհաւէտ պայքար մը սկսաւ, որուն հետեւանքը եղաւ վերջէն Խաչակիրներուն Կ. Պոլսոյ առնելը։ Երկու կողմէն ալ սխալներ գործուեցան։ Յաջորդ դարուն Սիսինոս Պատրիարքը, Փոտի գաղափարով տոգորուած, պայքարը շարունակեց և Սիսինոսի յաջորդ Սերգիոս Պատրիարք Կ. Պոլսոյ Եկեղեցւոյ Տիփտիքին=գաւազանագիրք մէջէն սրբեց Հռոմի Պապերուն անունները։ Այդ պայքարը մեղմացնելու ճիգ մը ըրաւ Եւստաթէոս Պատրիարքը Վասիլ Բ.ի օրով և Հռոմի Աթոռը իր շրջանակին մէջ (=in quo orbe) տիեզերական ու կաթողիկէ ճանչցաւ։ Միքայէլ Կերուլարիոս Պատրիարքը, 16 յուլիս 1054, բանադրուեցաւ Փոտին գաղափարով տոգորուած ըլլալուն։ Խուժանը բորբոքած՝ Պապին Նուիրակը բզիկ բզիկ ըրաւ։ Ահա անջատութիւն մը որ ծայր առաւ. Նոյն անջատութիւնն ու տարաձայնութիւնը կան ու կը մնան ցարդ երկու Եկեղեցւոյ մէջ։

Փոտ ո՛չ միայն Հռոմի հետ խնդիր ունեցաւ, այլ և Հայոց հետ ալ։ Յունադաւանել Հայերը հալածուեցան, նախատուեցան Փոտի հրամանաւ։ Հայոց Զաքարիա կաթողիկոսը սիրոյ թուղթ մը գրեց Փոտին՝ գոհունակելով թէ Հայերը հերետիկոս չեն որ կը հալածուին։ Զաքարիայի թղթին Փոտ Պատրիարք պատասխանեց սապէս. «Քաջայայտ բարեպաշտութեամբ, բարձրագոյնդ ի համասեռս.... Փոտ շնորհիւն Աստուծոյ գլուխ եպիսկոպոսաց նոր Հռոմայ, և Պատրիարք համայն»։ Զաքարիա կաթողիկոս եկեղեցական ժողով մը գումարեց Փոտի պատասխանին պատասխանելու, զոր Սահակ Մռուտ կամ Ապիկուրէշ վարդապետը խմբագրեց սա պէս. «Քահանայապետ զգուշացեալ՝ պարկեշտ և առաքինասէր որ ի Քրիստոս վարիւք Փոտ, վերադիրող Թագաւորական մեծ քաղաքին նոր Հռոմայ Պատրիարք։ Զգիր հանճարեղ խոհականութեան ձերոյ, ո՛վ աստուածարեալդ, ընթերցայ. և յայտ բարերանեցի զերկնաւորն զՔրիստոս զՓրկիչ մեր։» Կ'ըսեն թէ սոյն պատասխանագիրը Կ. Պոլիս չհասաւ։ Թուղթին մէջ Հայ. Եկեղեցւոյ ուղղափառութիւնը կը շեշտուէր և Յունաց եկեղեցին մոլորեալ կը ցուցուէր։ Զաքարիա կաթողիկոս իր առաջին թղթին մէջ իրաւամբ դիտել կուտար Փոտի թէ Հայք հերձուածողներու հետեւող չեն երբեք, այլ Ս. Գր. Լուսաւորչի։ Փոտ ալ իր պատասխանին մէջ սակէ [?] անելով՝ կը ցուցնէ իր և Յունաց եկեղեցւոյ նոյն Ս. Հօր վրայ ունեցած մեծարանքը։ Իբր թէ մեր նախնիք Ս. Լուսաւորչի վարդապետութենէն հեռացած են, ելեր Զաքարիա կաթողիկոսին ու բոլոր Հայոց խրատականներ կը կարդայ որ վառ պահեն իրենց նախնեաց ուղղափառ հաւատքը։

Ցարդ Փոտ Պատրիարքի ու Զաքարիա Կաթողիկոսի սոյն թղթակցութեանց հայերէն բնագիրը կար, Հայ մատենագրութեան մէջ. Փոտի Յոյն բնագիրը մեզմէ շատերուն անծանօթ էր։ Հիմայ որ լոյս տեսաւ, շատ շահեկան է քննել հասկնալ թէ Հայ թարգմանութիւնը Յոյն բնագրին կէտ առ կէտ կը համապատասխանէ՞, թարգմանութիւնն հարազա՞տ է թէ ոչ. յաւելումներ ու ընդմիջարկութիւններ եղա՞ծ են թէ ոչ։ Զուտ բանասիրական թերթերու նկատողութեան արժանի խնդիր մը որուն լուծման կը փափաքինք ի սրտէ։

ՀԱՄԿԱԲԱՂ-ԳԻՇԵՐՈՒԿ

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԴԱՀԼԻՃԸ երկու կուսակցութեան բաժնուած է, կ'ըսէ Լոնտոնեան Թղթակից մը, Թրանսվալեան խնդրոյն տրուելիք լուծման մասին։ Կարծիքներու տարբերութիւնը նախարարներու մէջ զգալի եղած էր ժամանակէ իվեր, բայց վերջին մէկ քանի օրերու մէջ է որ սուր որոշ համեմատութիւն մը առած է։ Պէտք է ըսել սակայն թէ Անգլ. դահլիճը կազմող բոլոր նախարարները՝ առանց բացառութեան՝ համոզուած են թէ պատերազմը անխուսափելի, հարկեցուցիչ էր Թրանսվալեան հանրապետութեան դէմ, և թէ անոր հետեւանքը պէտք է ըլլայ բացարձակ ջնջումը Հարաւ. Ափրիկեան երկու հանրապետութիւններու անկախութեան։ Բայց նախարարները կը դադրին համակարծիք ըլլալէ սա կէտին վրայ, թէ ի՛նչ միջոցներ ընտրելու է պատերազմին վերջ տալու, հաշտութեան կնքումը փութացնելու համար։ Նախարարներէն երեքը ամենէն աւելի զգացած են այն միտքը, զոր պատերազմին երկարաձգումը կը պատճառէ Անգլիոյ շահերուն։ Ասոնք են նիւթական նախարար Սըր Մայքլ Հիքս Պիչ, արտաքին գործոց նախարար Լորտ Լանստաուն, և ծովային [?] նախորդ նախարար Պ. Րիչի։ Այս երեք անձնաւորութիւնները՝ բաց ի Օրանժի և Թրանսվալի անկախութեան ջնջումէն, ուրիշ պայմաններու մէջ տրամադիր են զիջումներ ընել, ինչպէս են լեզուներու ուսուցման, Թրանսվալի հանրային պարտուց, ագարակներու վերաշինութեան ևն. խնդիրները, որոնք Պօէր Զօր. Պոթայի և Լորտ Քիչընըրի միջեւ կատարուած հաշտութեան բանակցութեանց պահուն վիճաբանութեան առարկայ եղան։ Իսկ նախարարներու միւս խումբը, որուն գլուխը կը գտնուի Պ. Չէմպըրլէն, և որուն մէջ են նաեւ Տըվօնշայրի դուքսը և Պ. Ճօրճ Ուայնտհամ, ո և է կէտի վրայ, երկրորդական ըլլայ այն թէ էական, բնաւ զիջում չընդունիր։ Կ'ուզէ մինչեւ ծայրը երթալ, ինչ գնով ալ ըլլայ, և միակ ելք մը միայն կ'ընդունի Հարաւ. Ափրիկեան վէճին, այն է Պօէրներու անպայման անձնատուութիւնը։

Քիչընըրի ծրագիրները.— Վերջերս երկու հակասական ձգտումները բացորոշ կերպով բացատրուած են Լորտ Քիչընըրի երկու ծրագիրներուն մէջ։ Կը յիշուի թէ երբ անցեալ մարտին լորտ Քիչընըր Պօէր Զօր. Պոթայի հետ բանակցեցաւ, յաջորդաբար խմբագրեց հաշտութեան երկու ծրագիր։ Առաջինը որ մարտ 2 թուականը կը կրէր, ի մէջ այլոց կը տրամադրէր անմիջապէս իրենց երկիրները վերադարձնել բոլոր Պօէր գերիները, վարժարաններու մէջ անգլիերէնը և հոլանտերէնը միանգամայն սորվեցնել, ձրիաբար վերաշինել պատերազմի միջոցին այրուած բոլոր Պօէրական ագարակները։ Այս ծրագրին համեմատ Անգլիա պէտք վճարէր նաեւ Թրանսվալի բոլոր պետական պարտքերը։ Արդ, այս բոլորը բարեփոխուեցաւ կամ ջնջուեցաւ Պ. Չէմպըրլէնի կողմէ, և լորտ Քիչընըրի մարտ 20 թուակիր ծրագիրը առանց հետքն անգամ չի կրեր։ Անոր մէջ գտնուած աննշան զիջումներն անգամ շատ երեւցան թերեւս. որովհետեւ կայսերական-երկրածաւալական կուսակցութեան բերանը համարուող թերթեր միաձայն պոռացին թէ այդ պայմաններով կնքուած հաշտութիւն մը մեծ նախատինք մըն էր Անգլիոյ։ Այնպէս որ Պ. Չէմպըրլէն փութաց մեծ գոհունակութեամբ ծանուցանել թէ պայմանները մերժուած ըլլալով Պօէրներու կողմէ, «Ն. Վեհափառութեան կառավարութիւնը այլ եւս ինքզինքը կապուած չզգար իր առաջին առաջարկներով։» Արդ, Քիչընըրի առաջին ծրագիրը գրեթէ ճիշդ ու ճիշդ կը ներկայացնէ Հիքս Պիչի և իր համախոհներուն տրամադրութիւնը, իսկ երկրորդը Պ. Չէմպըրլէնի և իրեն համակարծիք գանըլուղներուն դիտումը՝ Սըր Մայքլ Հիքս Պիչի հանդէպ եղած մէկ քանի շատ թեթեւ զիջումներով։ Այսօր Հիքս Պիչ և իր կուսակիցները դարձեալ պատրաստ են լորտ Քիչընըրի առաջին ծրագրին մէջ յիշուած պայմաններով հաշտութիւն կնքել, մինչ Չէմպըրլէն և իր համախոհները ո՛չ հաշտութեան խօսք լսել չեն ուզեր։ Կ'ըսուի թէ այս երկու կարծիքները Սըր Ալֆրէտ Միլնըրի վրայ պիտի փորձեն ի գործ դնել իրենց ազդեցութիւնը։ Եթէ Սըր Ա. Միլնըր Թրանսվալ չդառնայ (ինչ որ հաւանական չէ), կամ եթէ բաղդատաբար հաշտարար տրամադրութիւններով դառնայ հոն (ինչ որ անկարելի չէ), ատիկայ պիտի նշանակէ թէ Սըր Մ. Հիքս Պիչի կարծիքը շահած է յաղթանակը, իրեն շուրջը ժողվելով Դահլիճին բոլոր վարանոտ անդամները։ Իսկ եթէ ընդհակառակն Սըր Ա. Միլնըր Հարաւ. Ափրիկէ դառնայ անհաշտ տրամադրութիւններով և Պօէրներու անպայման անձնատուութիւնը պահանջելու հրահանգով, ատիկայ պիտի ցուցնէ թէ Պ. Չէմպըրլէն և իրեն համակարծիք գանըլուղները անգամ մըն ալ յաղթած են։ Մօտաւոր ապագայ մը պիտի ցուցնէ թէ այս երկուքէն ո՞րը պիտի յաղթէ։

ՀԱՐԱՒ. ԱՓՐԻԿԷԻ ԿԱՑՈՒԹԵԱՆ մասին Թայմզի Բրեդորիայի Թղթակիցը աւելի լաւատես է այժմ քան մէկ քանի օր առաջ։ Մայիս 16 թուով կը հեռագրէ թէ Օլիֆանթ գետին եզերքներուն վրայ կատարուած մեծ գործողութիւններէն, և Բեհղերսպուրկի եւն. գրաւումէն ի վեր, զգալի փոփոխութիւն մը տեսնուած է Պօէր զաղթոցիներու [?] ընթացքին մէջ, և կը թուի թէ անոնցմէ կամաւոր կերպով անձնատուր եղողներու թիւը կ'աւելնայ։ Անտարակոյս ձմեռուան մօտենալը, և երկրին մնացեալ մասին մէջ պատերազմելու հարկը Պօէրներուն համար ալ կ'աւելցնէ դժուարութիւնները, և անոնք ալ կը զգան թէ անօգուտ է պայքարը շարունակել։ Զանազան գունդերու կողմէ միեւնոյն տեղեկութիւնը կուգայ, այսինքն թէ Պօէրները այլ եւս չեն ուզեր ինքզինքնին վտանգի մէջ դնել զինուորագրուելով։ Երկու ամսէ ի վեր իրենց միակ գործն էր երկաթուղիները քանդել, ինչ որ յուսահատ մը գործն է միայն։ Ասկէ զատ յօժարակամ անձնատուութիւնները կ'աւելնան օրէ օր, մանաւանդ Օրանժի հիւսիսային գաւառներուն, մանաւանդ Հեյլպրոնի մէջ։ Ասիկայ ամենէն նպաստաւոր նշանը կը համարի Թայմզի Թղթակիցը, որ այնքան լաւատես չէ սակայն թշնամութեանց վերջանալը գուշակելու չափ։ Միայն դիտել կուտայ որ ձմեռուան կարեւոր երկրորդ շրջանին մէջ մտած են պատերազմիկները, և եթէ յառաջիկայ ամսուան գործունէութիւնն ալ հաւասարի նախորդ ամսուան եղածին, շատ հաւանական է որ երբ Սըր Ա. Միլնըր Հարաւ. Ափրիկէ դառնայ, մէկ քանի ծայրայեղներէ զուրս ուրիշ Պօէր պատերազմիկներ չգտնէ հոն։

—Հարաւ. Ափրիկեան պատերազմին վերջնական վիճաբանութիւններ տեղի ունեցան տաֆի [?] օրը Անգլիոյ երեսփոխանական ժողովին մէջ։ Պատերազմական նախարար Պ. Պրոտրիք յայտարարեց թէ Լորտ Քիչըներ զօրքերու ձեռք բռնած արդիւնքներէն։ Եթէ պատերազմը երկարեցաւ, պատճառը այն է որ զինուորական գործողութիւնները խիստ ընդարձակ տարածութեան մը վրայ տեղի կ'ունենան և Պօէրները պզտիկ խումբերով [?] կ'ելլեն։ Լորտ Քիչըներ ամէն ճիգ պիտի թափէ պատերազմը շուտով վերջացնելու համար։ Լորդը մեծ արդիւնքներ կը յուսայ այս մասին իր ձեռք առած վարչական միջոցներէն։

ՄԱՆՉՈՒՐԻԱՅԷՆ վերադարձող ռուս սպաները սարսափելի պատմութիւններ կ'ընեն։ Ասոնք կ'ըսեն թէ օր մը Ռուս Զօր. Կրիպոֆ հրամայեր է իր զօրքերուն՝ քարուքանդ ընել երկիրն և սպաննել Չինացիները։ Ասոր վրայ 20,000է աւելի Չինացի գեղջուկներ և քաղաքացիներ, անզէն այրեր, կիներ և տղաքներ ջարդուեր են։ Ռուս սպայ մը, որ Մանչուրիոյ մէկ քաղաքը հաստատուած էր, կը յայտարարէ թէ չկրցեր նոյն իսկ Չինացի մէկ սպասաւոր մը գտնել, որովհետեւ քաղաքին բոլոր Չինացիները սպաննուած էին։ Ասկէ զատ այդ սպաները կը պատմեն թէ ռուս զօրավարներուն ծանուցած բոլոր ճակատամարտները պարզ ջարդեր են, որովհետեւ, կ'ըսեն, երբ Ռուսերը քաղաք մը կը մօտենան, Չինացիները առանց դիմադրելու կ'ընդունին զանոնք, բայց քանի մը ժամ վերջը ամէնքն ալ կը սպաննուին։»

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ պատերազմական նախարարութիւնը որոշեր է բոլորովին փոխել ամերիկեան սպառազինութիւնը։ Նոր բեռներ [?] պիտի փոխուին, Քոլթը, որ այս միջոցիս կը գործածուի, պիտի վերցուի, և անոր տեղ պիտի հաստատուի Լիւկէրը։ Այս որոշումը տրուած է, որովհետեւ երկար փորձերէ վերջը հաստատուած է թէ Լիւկէր րէվոլվէրը կրնայ վայրկեանը 116 գնդակ արձակել, մինչդեռ Քոլթը միայն 40 հարուած կ'արձակէ։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ նախագահը որ այս միջոցիս Սան Ֆրանչիսքօ կը գտնուի, անցեալ շաբաթ օրը ներկայ գտնուեր է նոր շինուած Օհայօ զրահաւորին ծով իջեցուելուն։ Ամբողջ քաղաքը խրախճանութեան մէջ էր այդ օրը։ Ահագին բազմութիւն մը եկեր էր, հանդէսը դիտելու համար։ Երբ զրահաւորը ծով իջեցուեցաւ, նաւահանգիստին մէջ գտնուող մարտանաւերը թնդանօթի հարուածներ արձակեցին։ Օհայօ 12000 թոնօ տարողութիւն ունի և լաւ կերպով սպառազինուած է, Ներկաներուն մէջ կը գտնուէին Օհայոյի կառավարիչը և ուրիշ պաշտօնատարներ, Զրահաւորը ծով իջեցուելէն առաջ Պ. Մագ Քինլի բանախօսութիւն մը ըրեր է, 4000 գործաւորներու առջեւ և շնորհաւորեր է զանոնք, Օհայօն և ուրիշ երկու մարտանաւեր շինած ըլլալնուն համար։ Նախագահը հետեւեալ խօսքերը արտասաներ է Ամերիկայի գաղթականութեանց մասին.— «Փիլիփայնները, Բօրթօ-Րիքօ, Հաւայի, և Թութուիլա մեզի եղան, զանոնք պաշտպանելու և բարգաւաճեցնելու համար։ Ի՞նչ ընենք. իրենց վիճակի՞ն թողունք զանոնք (ո՛չ, ո՛չ) մենք կ'ուզենք աւելի շատ նաւեր շինել։ Պէտք է շոգենաւային ընտիր գիծ մը հաստատենք Սան Ֆրանչիսքոյի և Փիլիփայններու միջեւ։ Շոգենաւերը պէտք է հոս, Ամերիկայի գործարաններու կողմէ շինուին, Ամերիկայի նաւաստիներով կառավարուին և Ամերիկեան դրօշակ կրեն։ Կ'ուզենք նաեւ որ Ամերիկեան ընդծովեայ այնպիսի պարան մը հաստատուի մինչեւ Փիլիփայնները, որ չկրնայ կտրուիլ և ոչ մէկ պետութեան կողմէ։ Առեւտուրը դրօշակին կը հետեւի. և [?]ալ պէտք է առեւտուրին հետեւի»։

ՎԻԼՀԷԼՄ ԿԱՅՍՐԸ ԼՈՐԷՆԻ ՄԷՋ.— Մեցէն շաբաթ օրուան թուով կը հեռագրեն թէ Գերման զօրքերը նոյն առաւօտ հանդիսաւոր անցք մը կատարած են կայսեր և կայսրուհւոյն առջեւէն, Ֆրեսքաթիի հրապարակին վրայ որ զինուորական մարզանքի վայրն է։ Պերլինի Ռուս դեսպանը և դեսպանատան պաշտօնեաները ներկայ էին այս զօրահանդէսին, որուն հրաւիրուած էին ի պատիւ Զարին ծննդեան տարեդարձին։ Զօրահանդէսէն ետքը պաշտօնական հացկերոյթ մը տրուեցաւ, որուն միջոցին Վիլհէլմ Բ. կայսրը բանախօսելով, յիշելէ ետքը թէ Բրուսիական բանակը հին և սիրելի առնչութեան մը համաձայն սովորութիւն ունի տօնելու Ռուս վեհապետներու տարեդարձները, խօսքը Չինու դէպքերուն դարձուց, և դիտել տուաւ թէ գրեթէ տարի մը ի վեր Բէյնէրի [?] դաշնակից զօրաց ընդհ. հրամանատարութիւնը բոլոր ազգութեանց հաւանութեամբ յանձնուած է Մարէշալ Վալտէրզէի։ «Եթէ, յարեց Վիլհէլմ կայսրը, հիմայ կարելի է յուսալ թէ նոյն զօրքերու մեծ մասը կրնայ ի մօտոյ Չինաստանէն մեկնիլ, այս արդիւնքը գլխաւորաբար պարտինք այն վստահութեան զոր Ռուսիոյ կայսրը ցուցուց և մինչև վերջը պահեց կոմս Վալտէրզէի նկատմամբ»։ Վիլհէլմ Բ. մաղթելով որ Չինաստանի մէջ վերահաստատուած խաղաղութիւնը կարենայ օգտակար ըլլալ ազգութեանց, վերջացուց իր ճառը, «Կեցցէ» գոչելով ի պատիւ Նիքոլա Զարին։

Պերլինի Ռուս դեսպանին Գերմանական զօրահանդէսին ներկայ գտնուիլը ցաւալի տպաւորութիւն ըրած է Ֆրանսացիներուն վրայ, որոնք դիտել կուտան թէ նոյն իսկ Վիլհէլմ կայսրը չէ ուզած վիրաւորել Ֆրանսացիներու արժանապատուութիւնը, ընթանալով Բարիզի Գերման դեսպան Ռատոլին իշխանին ներկայ չգտնուիլ, թէեւ նախապէս զայն ալ հրաւիրած էր։ Ֆրանսական թերթերը կը հարցնեն թէ Պերլինի Ռուս դեսպանը ինչո՞ւ գոնէ Բարիզի Գերման դեսպանին չափ փափկանկատութիւն չունեցաւ։

Բայց Բեդերսպուրկի մէջ հետեւեալ շատ պարզ մեկնութիւնը կուտան Պերլինի Ռուս դեսպանին այս ընթացքին։ Կ'ըսեն թէ Աւստրիոյ և Գերմանիոյ կայսրերը ամէն տարի կը տօնեն Ռուսիոյ կայսեր ծննդեան տարեդարձը, և Զարն ալ նոյնը կ'ընէ փոխադարձաբար։ Ասոնք տարիներէ ի վեր ցուցնելու այն բարեկամական յարաբերութիւնը, որոնք անյիշատակ ժամանակներէ ի վեր կան դրացի երեք երկիրներու վեհապետներուն միջեւ։ Հետեւաբար պէտք չէ կարեւորութիւն ընծայել այս հանդէսներուն և մանաւորապէս այս տարի Մեցի մէջ տեղի ունեցածին աւելի եղած լրագրական հրատարակութիւններուն։ Մեցի զօրահանդէսը դիպուածաւ տեղի ունեցաւ մայիս 19ի այսինքն Զարին ծննդեան տարեդարձին երեկոյեան, և այս պատճառաւ էր որ Պերլինի Ռուս դեսպան Օսթէն Սաքէն կոմսը հացկերոյթի հրաւիրուեցաւ Վիլհէլմ կայսեր կողմէ։ Այսպիսի հանդէսներ տեղի կունենան նմանօրինակ պարագաներու մէջ։ Այսպէս 1901ին Զարը՝ Աւստրիոյ կայսեր ծննդեան տարեդարձի օրը Լուցկ գտնուելով, Աւստրիոյ դեսպան Պ. Աէրէնթալ, որ ներկայ գտնուած էր Ռուս զօրահանդէսին, կայս. հացկերոյթին հրաւիրուեցաւ։ Այսպիսի առիթներ եղան Աւստրիոյ-Հունգարիոյ մէջ ալ, որուն Վեհապետը շատ անգամ Ռուսիոյ կայսեր ընտանեկան տօնը հանդիսաւորապէս տօնելու կը հրաւիրէր Ռուսական դեսպանը, որ զօրահանդէսներուն գտնուած էր։

ՖՐԱՆՍԱ ՄԱՐՕՔԻ ՄԷՋ.—Թանճերէն կը ծանուցանեն թէ Ֆրանսա իրաւունք կը խնդրէ ընդծովեայ հեռագրական պարան մը ձգելու ընդմէջ Մարոքի և Մոկատորի, և թէ Ֆրանքօ-Սպանիական յանձնաժողով մը կազմուած է համաձայնութիւն մը գոյացնելու, իրարու միացնելու համար Սպանիոյ, Ալժերիոյ ծովեզերաց, Մարոքի ծովեզերաց և Քանարեան կղզիներու ընդծովեայ պարանները։

«ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԻ ՕՐԱՑՈՅՑ

1901 — 1319 Տճ. — 1901 Լւ.

Օր	ՄԱՅԻՍ	Սէֆէր	Մայիս
12	ՇԱԲԱԹ, ԽԲ. օր Յիսնից։	7	25
13	+Է. ԿԻՐԱԿԷ, ԽԳ. օր Յիսնից։ Երկրորդ Ծաղկազարդ։ Լւ. Հանգստեան։	8	26
Կէսօր 4.43			Կէսօր 4.35

☽ Առաջին քառորդ ժամ 16, րոպէ 52։

ՊԱՏՄԱԿԱՆ. — 1898 մայիս 13/26ին կը մեռնի Գերման հայագէտ Ֆրետրիխ Միւլլէր, որ ծնած էր 1834 Փետր. 21ին Պոհեմիոյ մէջ։ Հայերէնի վրայ լեզուագիտական ուշագրաւ ուսումնասիրութիւններ գըրած է։

ՋԵՐՄՈՒԹԵԱՆ ԱՍՏԻՃԱՆ

Երէկ առաւօտ ջերմութեան աստիճանն էր

Կ. Պոլիս	18	Պէյրութ	—	Բեդերսպուրկ	15
Աղեքսանդրիա	5	Բարիզ	14	Վիեննա	10
Սոֆիա	16	Աթէնք	17	Թրիեստ	17
Իզմիր	18	Տրապիզոն	—	Սելանիկ	20

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՔՐՈՆԻԿ

ՀԱՄԲԱՐՁՄԱՆ օրը Ազգ. Հիւանդանոց գտնուողներէն մէկը, որ յառաջապէս մատռան շինութեան սկզբնաւորութեան հանդէսին ներկայ գտնուելու համար գացեր է, (իբրեւ թէ Հիւանդանոցին մէջ ուրիշ դիտելիք ու հետաքրքրութիւն բան չըլլար), յուսախաբ ըլլալով դիտել կուտայ թէ՝ Կրօն. Ժողովը պարզ բան կ'ընէ այդպիսի ընդդիմութիւն մը յարուցանելով Ցակոբեան էֆ.ի դէմ, թէ Ժողովը իրաւունք չունի այսպիսի մանրամասնութեանց իջնելու, և թէ այդ հաստատութեան մասին այնքան պարտինք ունեցող մէկը վշտացնել չարժեր ևն։ Միւս տարակուսութիւնները աւելի պարզ բաներ են, հետեւաբար չարժեր յիշատակել։ Ըսենք նախ և առաջ որ եթէ մեր նամակագիրը չի ներեր Կրօն. Ժողովին, որ ազգին վարչական ժողովին մէկ մասն է և Թրքահայոց եկեղեցական վերին մարմինը, միջամտութիւնը մատուռի այս տեղափոխութեան խնդրոյն, մենք ալ իրեն չենք ներեր բնաւ որ իբրեւ սոսկական անհատ ելլէ կարծիք յայտնէ այսպիսի խնդրոյ մը վրայ։ Բայց ի՞նչ է Կրօն. Ժողովոյ ըսածը։ Քանի որ սրբազգական [?] և հարկեցուցիչ պատճառ մը չունինք, կ'ըսէ, ի՞նչ հարկ կայ որ քանի մը կանգուն անդին տանինք մատուռը և արդի մատուռին նուիրագործեալ գետինը թողունք, որուն վրայ, ո՛վ գիտէ թէ ի՛նչ պիտի շինուի յառաջիկային։ Կ'ըսեն թէ պատշաճութիւնը այսպէս կը պահանջէ. բայց արդեօք Հիւանդանոցի վերջէն շինուած բոլոր մասերը պատշաճ, կանոնաւոր և գիտական ամէն պահանջումներու համապատասխա՞ն են, որ խնդիրը միայն մատուռին վրայ, որուն մէկ քանի կանգուն ասդին կամ անդին ըլլալը խնդրոյ առարկայ կը դառնայ։ Եթէ Միքայէլ էֆ. Ցակոբեան յանձնած է մատուռին շինութեան ծախքը իր անձնականէն հոգալ, պայման մըն ալ ունի անոր հետ, միեւնոյն ատեն կ'ըսէ նաեւ թէ՝ իր մարմինը այդ մատուռին մէջ պիտի թաղուի. պայման մը, որ թէպէտ ոմանց վրայ լաւ տպաւորութիւն չըներ, բայց այսու հանդերձ Կրօն. Ժողովը օրհնութեամբ կ'ընդունի, ու միայն պայման կը դնէ որ հին գետնին վրայ շինուի մատուռը և կամ նորոգուի իր արդի ձեւին մէջ։ Արդէն մատուռի գետինը Ցակոբեան էֆ.ի որոշելիք գործը չէ, ինք մի միայն շինելու պիտի չինէ, ալ կողմը, ձախ կողմը օրուան վարչութեան և հոգաբարձութեան դիտելիք բանն է։ Ի՞նչ տեղը կայ որ այնքան պարզ բան մը խնդիր դառնայ, և երբ Ցակոբեան էֆ. իր յոյն ճարտարապետէն իսկ բաժնուիլ չուզեր, տեղը կա՞յ որ Կրօն. Ժողովը իր որոշումէն հեռանայ։ Ասկից զատ արդէն հիւանդանոցի մէջ թաղուողներն ալ բոլորովին ձրի չեն հանգչած այդ շրջանակին մէջ։ Կիւլպէնկեաններ՝ որոնց դամբարանը կը գտնուի արդի մատուռին կից, մի միայն հիւանդանոցի վերաշինութեան համար 4000 ոսկիի չափ գումար մը նուիրեցին, ինչպէս պիտի երեւի օր մը երբ այդ վերաշինութեան հաշիւը հրատարակուի։ Թողունք մինչեւ այսօր իրենց նիւթական նուէրները և բարոյական աշխատութիւնները։ Բայց ասոնք այնպիսի պարագաներ են որ տեղը չէ քննել հիմայ։ Կրօն. Ժողովը իր առարկութեան մէջ անարդար չէ, իսկ եթէ ասիկայ պատճառ մը պիտի ըլլայ որ հիւանդանոցի մատռան վերաշինութիւնը տեղի չունենայ, պարտաւորաբար ո՛չ հիւանդանոցի հոգաբարձութիւնը բան մը պիտի կորսնցնէ և ոչ ալ ազգը, այլ միայն պիտի մնայ այն յուսախաբութիւնը որ մեր հետաքրքրքիր բարեկամը կրեր է, հինգշաբթի օրուան տօնին մինչեւ Եդիգուլէ երթալով այդ հիմնարկէքի հանդէսը դիտելու համար։

ՎԱՆԷՆ հին գերեզմանատան վերաբերեալ խնդրոյ մը համար տեղեկագիր մը ղրկուած ըլլալով Պատրիարքարան, Խառն Ժողովը իր վերջին նիստին մէջ կարդալէ յետոյ որոշեց այս մասին հարկ եղած դիմումը ընել։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆ տեղեկութիւն տրուած է թէ՝ երբեմն Սսոյ միաբան Կեօքեան անունով անձը, Կիլիկիոյ տեղապահին իբրեւ եկեղեցական ներկայացուցիչ և պաշտպանութիւն գացեր է։ Հեռագրուեցաւ Տ. Կիրակոս եպիսկ.ի թէ Կեօքեան իսպառ կարգալոյծ եղած է, և այս կարգալուծութիւնը յատուկ կոնդակով ամեն կողմ հաղորդուած ըլլալով սոսկ աշխարհական որ կրնայ ճանչցուիլ. Կրօնական իշխանութիւնը այս Կեօքեանը, ինչպէս նաեւ Աժտէրեանը ու Աթանասը կարգալոյծ ընելով հանդերձ, տակաւին օձերը սպաննած չէ, և զարմանալին այն է որ կը գտնուին տակաւին այնպիսի միամիտներ, որոնք ասոնց համար բարեխօսութիւններ կ'ընեն Պատրիարքարանի մօտ։

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ Հօր կողմէ ըստ յոժարութեան փոխանորդ Սրբազանը երեկ անգլիական դեսպանատունը գնաց և Անգ-

լիոյ հանգուցեալ Թագուհիին ծննդեան տարեդարձը, որ ազգային տօն եղաւ Անգլիացւոց համար, շնորհաւորել, միւս հանգիստ պետերու ներկայացուցիչներուն հետ։

ԱՍՏՐԱԽԱՆԻ տաղտայինները իրենց նպաստով կ'ուզէին գաւառներէ մէկուն մէջ որբանոց մը բանալ։ Պատրիարքարանը աւելի յարմար տեսած ըլլալով այդ նպաստով Մուշի որբանոցին տղայոց թիւը աւելցնել, նուիրատուները չհամակերպած են այդ պայմանին։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԱՏԱՆ Նորոգութեան առթիւ այդ յարկին ԷՊատրիարքարանին միջէն գանուած հին չէնքն ալ վար կ'առնուի և գետինը պարապ կը վերածուի։ Այդ չէնքը Պատրիարքարանը ծախած է Երուսաղէմատան, մէկ ոսկիի պատկառելի գումարին փոխարէն։

ԲԱՂՆՇԻ մէջ, ուր Առաջնորդ Եղիշէ Ծ. Վ. Չիլինկիրեան բաւական շրջահայեցութիւնով կը գործէ տեղական ազգային գործերու մէջ կնճիռներ չյարուցանելու համար, վերջին օրերս բաւական դժուարութեան հանդիպեր է, դպրոցական խնդրոյ մը երեսէն։ Տեղւոյն միացեալ կեդրոն վարժարանի բարձրագոյն կարգի բոլոր աշակերտները, Զատիկէն վերջը վարժարանը թողուցեր աւեր քալեր են, Առաջնորդին ուղղելով գիր մը, որուն մէջ կ'ըսեն թէ՝ դպրոցի արդի վարչութիւնը յանձնըւած է անձեռնհաս և դպրոցական գործէ չհասկցող մէկու մը, զոր կամ փոխել պէտք է կամ կարգի բերել, թէ դասատուներէն մին իր պաշտօնէն դուրս գործերով կը պարապի, և գրքերը պաշտօնատան կերպարանք առած է, ուր առաւօտէն մինչև երեկոյ մանուկներ և ևլլոդներ չեն պակսիր, այնպէս որ ո՛չ կարգ կանոն մնացած է ոչ ալ ազդեցութիւն, թէ դպրոցական պէտքեր կը պակսին զորս գնելու համար դիւրութիւն չունին աշակերտք։ Աւելցուցած են նաև որ այնպիսի պաշտօնաներ ալ ունին զորս դպրոցականի հմտութիւնը չի ներեր բացատրել, և երբ երբ վարժարանի արդի վիճակը նկատողութեան առնուի ուշի ուշով, անոնք ինքնին կը յայտնուին։ Ի՞նչ կրնայ ըլլալ այսպիսի դիմումի մը պատասխանը. մէկէն կարգը լուծուած հրատարակուեր և այդ ուսանողները ճամբուեր են։ Հիմայ տեղացինները գոհ չեն այս վիճակէն, որովհետև Բաղէշի մէջ վարժարաններու բարեկարգութեան չհամաձայնողներ կ'ըսեն, ընդհակառակն պէտք էր նկատողութեան առնել եղած դիտողութիւնները, ուսանողներու բացատրութիւնը լսել, և գանգատի առարկայ պաշտօնաները մէջտեղէն վերցնել։ Կը սպասուի որ Եղիշէ Վ. գոհացում տայ այս պահանջին։

ՎԱՂԸ Սամաթիոյ Նոր Թաղի Ս. Յակոբ եկեղեցւոյն մէջ պիտի պատարագէ տեղւոյն քարոզիչ Խոսրով Վ. Պէհրիկեան ի հանգիստ հոգւոյ ննջեցելոց Ցարութիւն էֆ. Խորբուրթլըեանի։

ՌՈՒՍՈՒՄՆ. ԽՈՐՀՐԴՈՑ չորեքշաբթի նիստը տեղի ունեցաւ երէկ Ղալաթիա, ատենապետութեամբ Տոքթ. Վ. էֆ. Թորգոմեանի։ 1.—Ներկայ շրջանի ուսուցչական ընտրելիներու Քննիչ Ցանձնաժողովոյ կազմութեան և պաշտօնին կիրառութեան մասին խորհրդակցութենէ մը ետքը որոշուեցաւ, Ա. Հրահանգ տալ Ցանձնաժողովին, որպէս զի Կազմական Կանոնագրին 33րդ յօդուածին արամադրութեան համաձայն, անցեալ տարուան առաջին քննութեան մէջ անյաջող ելլող ընտրելիները, 1902 յունիսին միայն ընդունուին երկրորդ քննութեան։ Բ. Այն ուսուցիչները և ուսուցչուհիները որոնք թէև վկայական չունէին, բայց արդէն պաշտօնի վրայ գտնըւելով, մասնաւոր կարգադրութեամբ մը արտօնուած էին մինչև ներկայ դպրոցական տարւոյ վերջը մնալ իրենց պաշտօնին վրայ, այնպիսիներն ալ այդ ժամանակէն ետքը չկարենան այլևս պաշտօնավարել, առանց վկայական ունենալու ձեռքերնին։ 2.—Գաւառական մէկ քանի կարևոր կեդրոններու ազգ. վարժարանաց համար պաշտօնեաներ խնդրուած ըլլալով, յանձնուեցաւ դիւանին որ եթէ վկայեալ ընտրելիներ կան, անոնց մէկ ցուցակը ներկայացնէ իրեն։ 3.— Որոշուեցաւ Խորհրդոյ 165 նիստերու ատենագրութեանց վերջնական ընթերցումը և վաւերացումը կատարել, սկսեալ յառաջիկայ ուրբաթէ։—Զբաղեցաւ նաև 10է չափ տեղական և գաւառական կրթական մասնաւոր խնդիրներով։

ՄԱՍԻՍ չորեքթաթերթի այս օրուան թիւին բովանդակութիւնն է.— Դարձեալ գրական խնդիրը. Ռ. Ց. Պերպէրեան։ — Թալիսսօ (Նորավէպ) Բէլզաքէ։ — Կարճ պատասխան մը. Կ. Ա. Իւթիւճեան։— Գրախօսական (Վերջին մօս) Դր. Մալիւս։ — Հոգւոյս խորքէն (բանաստեղծութիւն) Վարդգէս։

ԱԶԴ.— Վաղը, մայիս 13/26, կիրակի առաւօտ ժամը երկուքին Մեծ. Բրօֆ. Յակոբոս էֆ. Ճէճիզեան Սկիւտարի ժողովարանին մէջ պիտի քարոզէ։

ԱԶԴ. — Վաղը, ժամը 8ին (Ը. Թ.), Պայպըլ Հաուզի սրահին մէջ տեղի պիտի ունենայ Կ. Պոլսոյ Երիտասարդաց Քրիստոնէական Ընկերութեան վեցամսեայ Ընդհ. Ժողովը, նախագահութեամբ Բրօֆ. Յակոբոս էֆ. Ճէճիզեանի։ Հրաւիրուած են ուղերձներ ընել Վեր. Յովսէփ Ա. Ճէճիզեան և Տր. Սերովբէ էֆ. Գավըլճեան։ Փափաքողներ կը հրաւիրուին ներկայ գըտնուիլ։

ՄԵՐ ՀԱՆԵԼՈՒԿԸ

Երկու օրէ ի վեր հարիւրաւոր նամակներ ստացանք մեր ընթերցողներէն կողմէ, որոնցմէ ոմանք ճիշդ և ոմանք ալ սըխալ լուծած էին Սուրհանդակի հինգշաբթի օրուան թիւին մէջ հրատարակուած հանելուկը։

Առաջին անգամ ճիշդ լուծող 4 անձերն են.—

Պ. Միհրան Ալաճաճեան, որ կ'ընդունի 1 տարեկան Սուրհանդակ։

Օր. Նուարդ Գարակէօզեան, որ կ'ընդունի 6 ամսուան Սուրհանդակ։

Լի. Հունկ. Զանկ և սատղձավաճառ Բարսեղ Մալեան, որոնք ալ կ'ընդունին 3ական ամսուան Սուրհանդակ։

Վերոյիշեալ 4 անձերը թող հաճին խմբագրատունս հաղորդել իրենց ճիշդ հասցէն, որպէսզի կարենանք մեր աշխատակցին կողմէ խոստացուած թերթերը ղրկել իրենց։

Մեր հանելուկը ճիշդ լուծած են նաև,

Օրիորդք Ս. Ս. Պէպիճ (Անգլիացի ընթերցուհի մը), Նուարդ Զէչէեան, Նորդիկ Եազուպեան, Աշխէն Տ. Գասպարեան, Պէատրիս Երէցեան, Արուսեակ Սէաէֆճեան, Վարդանոյշ Պապիկեան, Մարի Ա. Նահապետեան, Մելինէ Կոստանեան և Սարըեան ընտանիքէն 10 տարեկան աղջիկ մը։

Պ. Պ. Վահրամ Իւթիւճեան, Գալուստ Գարամինասեան, Վահան Պ. Գալըպճեան, Սմբատ Տ. Ճիւպէրեան, Խաչիկ Խաքեան, Միհրան Ուզուրեան, Մարկոս Պորճեան, Միհրան Տէօվլէթեան, Ներսէս Խիւսավէրտեան, Տիգրան Մուջաաեան, Գրիգոր Ե. Եկէնեան. Հրանդ Սիսլեան, Արշաւիր Աչճեան, Մանուկ Մ. Նուրօեան, Սարգիս Տամանեան. Արամ Գօլանճեան, Գրիգոր Մանուէլեան, Անդրանիկ Քրիսեան, Գասպար, Յովհաննէս Հանէսեան, Երեմիա Պ. Պարութըլեան, Հայկ Ֆազլըեան, Լեւոն Ենովքեան, Առաքել Պ. Զօլագեան, Հրանդ Նուրիճանեան, Արմենակ Ճիլաճեան, Նիկողոս Մ. Քեօշէեան, Գառըգիւզցի Ոմն, Էդուարդ Պետրոսեան, Յովհաննէս Կէնճեան, Խորէն Յովսէփեան, Էակար Մէրճան, Վարդ, Կեսարացի Ոմն, Գ. Բողատարօֆ, Սկիւտարի Մանկավարժէշի աշակերտ Նշան Կամացուկեան, Սրճարանապետ Արիս Բէյիգ, Պօղոս Պօյաճեան, Գրիգոր Մազմանեան, Հայկ Թ. Աճէմեան, Արմենակ Ոսնճեան, Խաչիկ Պասմաճեան, Յովսէփ Յովսէփեան, Յակոբ Գավաֆեան, Վահան Զ. Պօղաեան, Յակոբ Ց. Արսլանեան, Սեբովբէ Աղաչըրպաեան, Գ. Ք., Յակոբ Ս. Գալֆաեան, Մեսրովպ Ց. Աբրեան, Պօղոս Դերձակեան. Մկրտիչ Աճէմեան, Յակոբ Փափազեան, Բարսեղ Ց. Պօճալեան. Գաբրիէլ Ս. Գաբրիէլեան, Յովհաննէս Կարկաաեան, Յովակիմ Գալիոնճեան, Կարապետ Ն. Արիֆեան, Պետրոս Ոսկերչեան, Մօրուաւոր Անմոռուկ, Սէթը, Լեւոն Գ. Կիրակոսեան, Աւետիս Պ. Պէշիրեան, Թագւոր Ա. Երէցեան, Երուանդ Մ. Մկրտիչեան և Վահրամ Աճէմեան։

* *

Սուրհանդակի երկուշաբթի օրուան թիւին մէջ պիտի հրատարակենք մեր աշխատակից Գասպարի կողմէ պատրաստուած նկարհանուկ մը։

ՓԱՐԻԶԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ

24 Մայիս 1901

Ֆրանսական 3% փոխառութիւն	101.37
Րէժի	321.
Ֆոնսօլիտ	23.27
Երկաթուղի	116.
Պանք Օթոման	555.
Թրանսվալ	91.25

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՍԵԼԱՄԼԸՔԻ արարողութիւնը կատարուեցաւ երէկ Համիտիյէ մզկիթին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը փառաւոր կառքի մը մէջ նստած նոյն մզկիթը գնաց, ուր ուրբաթի աղօթքը կատարելէ ետքը կայս. Պալատ վերադարձաւ։ Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին Սպանիոյ դեսպանը և Ա. Թարգմանը, Միջերկրականի ռուսական նաւաբաժինին նախորդ հրամանատար ծովակալ Պիրիլէվ, Ցչանսայի դեսպանատան Ա. Թարգմանը, Պապական նուիրակ Տ. Պոնէթթի և այլ օտարազգի անձնաւորութիւններ, որոնցմէ ոմանք սեննեկալեաւ էմինպէյի միջոցաւ կայսերական մեծարանաց արժանացան։

ՑՈՒՆԱՑ Պատրիարքական նոր ընտրութիւն կատարելու պաշտօն ունեցող ընտրական ժողովը պիտի գումարուի մայիս 19/1ին կամ մայիս 23/5 յունիսին։ Կ. Պոլսոյ արքեպիսկոպոսութեան իրաւասութեան տակ գտնուող եկեղեցիներուն 28 պատուիրակները երէկ առաւօտ ժամը 10ին (Ը. Ե.) գումարուեցան Ֆէնէրի Պատրիարքարանին՝ մէջ նախագահութեամբ Տեղապահ Տ. Նաթանայէլի, որ Խիսար բոլոր բարեգոյն յարմար բանախօսութեամբ մը Թեմաժողովի պատուիրակ Տոքթ. Մաքրիտիս առաջարկելով որ ընտրական ժողովին Պոլսոյ կողմէ կոչուելիք երկու ներկայացուցիչները Քոսթանթին Քարաթէոտորի և Հաճօրուլօ էֆ.ները ըլլան, ըսաւ որ եթէ թիւի տեսակէտով Կ. Պոլսոյ կողմէ կարգուած պատուիրակները Պատրիարքական ընտրութեանց արդիւնքին վրայ չեն կրնար մեծ ազդեցութիւն ընել, սակայն միւս կողմէ մեծ կարևորութիւն ունին, որովհետև որոշակի կը ներկայացնեն մայրաքաղաքիս Օրթոտոքս հասարակութեան զգացումները։ Թեր ու դէմ կարծիքներ փոխանակուելէ ետքը, ժողովը որոշեց քուէով կատարել երկու ներկայացուցիչներու ընտրութեան գործողութիւնը, ձայնեութեամբ, այսինքն 28ի դէմ 26 ձայնով, որովհետև իրենք մասնակցած չէին քուէարկութեան, ընտրուեցան Քոնսդանթէն Գարաթէոտորի և Հաճօրուլօ էֆ.ները, որոնք նախկին Պատրիարք Տ. Նէօքիմի ընտրութեան կուսակից են։

—Պատրիարքական Տեղապահ Տ. Նաթանայէլ առջի օրը այցելութիւն տուաւ մեծ լոգոթէթ Արիսթարքի պէյի, Պ. Լէոնիտաս Զարիֆիի և Պ. Է. Էվլէնիտիսի։ Այս վերջինը սեղան մը տուաւ տեղապահին պատւին։ Իրիկունը Տ. Նաթանայէլ այցելեց նաև Տէրքոսի ժամարարութեան, ուրտեղ կը գտնուէր նաև Կրեշէնէայի մետրոպոլիտը։ Տեղապահը այս վերջնոյն հետ իրիկունը Ֆէնէրի Պատրիարքարանը դարձաւ։

ԲՈՒՌՆ ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ.— Հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ երէկ առաւօտ Իզմիրի մէջ բաւական բուռն երկրաշարժի ցնցում մը զգացուեր է։

ՊՈՒԼԿԱՐՆԵՐՈՒ Քիրքլիսս և Մէթոտիոս սուրբերուն տօնախմբութեան առթիւ երէկ առաւօտ Պալաթի Պուլկարական եկեղեցիին մէջ կրօնական արարողութիւն մը կատարուեցաւ, ի ներկայութեան գործակատար Պ. Կէշոֆի և գործակատարութեան պաշտօնատարներուն։ Էկզարք Տ. Եօսէֆ պատարագեց։ Արարողութենէն ետքը ներկաները ուղղակի Քեազըմհանէ գացին, հոն խրախճանութիւններ ընելու համար։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ նորընտիր կառավարիչ Ճէվատ պէյ մէկ քանի օրէն իր պաշտօնատեղին պիտի ուղեւորի։ Երուսաղէմի Ցունաց պատրիարքական փոխանորդ Տ. Արսէնիոս կայս. Պալատ երթալով ողջերթ մաղթեց Ճէվատ պէյի, որ պալատան քարտուղարներէն էր։

ԺԱՆՏԱԽՏԸ.—Պասրայի մէջ մայիս 21ին ժանտախտէ վարակեալներէն մին մեռեր է։

ԾՈՎԱԿԱԼ ՊԻՐԻԼԷՎ.— Միջերկրականի Ռուսական տորմիղին նախորդ հրամանատար ծովակալ Պիրիլէվ առջի օրը դեսպանատան «Չէրնոմօրէց» պահականաւով և գործակատար Պ. Զերպաշէֆի և դեսպանատան միւս պաշտօնատարներուն հետ կղզիներու կողմը պտոյտ մը կատարեց։ Ծովակալը այցելութիւն տուաւ Երուսաղէմի Ցունաց նախկին Պատրիարք Տ. Նիկոդիմոսի և սերպիական դեսպան Զօր. Սավա Կրուիչի։ Ցեառոյ պահականաւը Վեհերին Վոսփոր գնաց, ուր ծովակալ Պիրիլէվ ռուսական ամառնային դեսպանատունը այցելելէ ետքը Բերա վերադարձաւ։ Ծովակալը և իր հետեւորդները երէկ ներկայ գտնուեցան Սելամլըքի արարողութեան։

Պ. Բ. ՍԹԷՖԱՆՈՎԻՉ առջի գիշեր Մոտայի մէջ փայլուն հացկերոյթ մը տուաւ, որուն ներկայ էին հելլենական դեսպան Մաւրոքորտատօ և դեսպանատան պաշտօնատարներէն ոմանք։

ՍԿԻՒՊԻ պուլկարական առեւտրական գործակատար կոչուէր է Ֆիլիպէի Նախկին քաղաքապետ և Սոֆիանիէի այժմու անդամ Պ. Տոնաիլ Եուրուքօֆ, որ քիչ ատենէն իր պաշտօնատեղին պիտի երթայ։

ՀԱՑ ՀՌՈՄԷԱԿԱՆԱՑ Պատրիարքարանը, կ'ըսէ Սէրվէթ իր երէկուան թիւին մէջ, այժմ զբաղած է Պորթիզակցի կնոջ մը պահանջքի խնդրովը։ Այս կինը ոսկէ առաջ Պորտուգալի երեցութեան պէտքերուն համար 113 ոսկիի փոխառութիւն մը ըրած էր Մխիթարեան միաբան Հ. Սեբովբէ Աղաուլլահեանի։ Արդ, որովհետև կնքոտուած սաղօգգիրը Պորթեզակցի Հայ-Հռոմէականաց թեմին կնիքը կը կրէ, խնդիր եղած է թէ այդ դրամը Հայ-Հռոմէականաց Պատրիարքարա՞նը պիտի վճարէ թէ Մխիթարեան Միաբանութիւնը։ Պէտք է ըսել թէ Պորթեզակցի թեմը Մխիթարեանց իրաւասութեան տակ կ'իյնայ։

ՍՈՖԻԱՅԷՆ մայիս 21 թուով կը գրեն. —«Կառավարութեան կողմէ պատրաստուած ներկայ տարուան պիւտճէին հասոյթներու գումարը 93 ու կէսմիլիոն Փր. կը հաշուուի, իսկ ծախքերունը 96 միլիոն, որուն 21 միլիոն Փր.ը յատկացուած է պատերազմական նախարարութեան, և 31 միլիոնը հանրային պարտուց վճարման։

ՇԻՐՔԷԹԸ ԽԱՅՐԻԵՅԻ բաժնեթուղթերը, կ'ըսէ Սէրվէթ, որոնք ասկէ առաջ հարը մինչև 200 ոսկիի կը վաճառուէին, գրեթէ իրենց կէս գինին իջած են։ Անձնաւորութիւն մը 200 ոսկիի գնած մէկ բաժնեթուղթը վերջերս ուզեր է մինչև 110 ոսկիի վաճառել, սակայն գնող չէ գտնուեր։

ՏՐԱՊԻԶՈՆԷՆ կը ծանուցանեն թէ՝ Նահանգին Իտարէի Ժողովին նախորդ երկու անդամներուն տեղ ընտրուեր են Բէքթէշ փաշա և Մկրտիչ էֆ. Գարաէօզեան։

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ —Իզմիրէն կը ծանուցուի թէ՝ Այտընի երկաթուղւոյ գծին վրայ գտնուած Սուլթան Հիսար գիւղին մէջ աւազակախումբ մը յարձակեր էժան Վրուսաքի անուն անձի մը տան վրայ, և տանտիրոջ աղջկան հանդէպ գէշ արարքներու մէջ գտնուելէ զատ 400 ոսկիի գումար մըն ալ չորթելով կծիկը դրեր է։ Ոստիկանութիւնը քննութիւն բանալով մէկ քանի կասկածելի անձեր ձերբակալած է։

—Ասկէ առաջ գրուած էր թէ Սելանիկի մէջ Եորկաքի անուն պետի մը հրամանին տակ գտնուող աւազակախումբ մը Մուրզ Նահմիաս անուն Հրէայ մսավաճառ մը լեռը տարած և 4000 ոսկի փրկանք պահանջած էր։ Նոր տեղեկութիւններ կը ծանուցանեն թէ հակառակ ձեռք առնըւած միջոցներուն, Նահմիաս առակւին չէ կրցած ազատուիլ։ Տեղական իշխանութիւնները ոստիկան. զօրաց ջոկատներ ղրկեր են Եորկաքի աւազակապետը և անոր արբանեակները ձերբակալելու համար։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ Նախարար Զիւհտի փաշայի նախագահութեամբ առջի օրը մասնաւոր յանձնաժողով մը կազմուեցաւ, ելմտական գործոց մասին մէկ քանի խորհրդակցութիւններ ընելու համար։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ բանակին մէջ ծառայող 15 Օսմ. սպաներ աստիճանի բարձրացում ունեցեր են։

ՆԵՐՔԻՆ ԱՊՐԱՆԱՑ ՄԱՔՍԸ.— Ձեռնհաս պաշտօնատունը նկատելով որ կարգ մը տեղեր կայս. Իրատէի մը համաձայն ներքին ապրանաց մաքսատուրքին ջնջման մասին տրուած որոշումը սխալ հասկցած ըլլալով, այդ 8% մաքսատուրքին վրայ իբր զինուորական ծախուց յատկացուելիք 2% տուրք ալ կ'աւելցնեն և հարիւրին 10 տուրք կ'առնեն, ծանոյց ամէն կողմ որ ասկէ ետքը ներքին ապրանքներէն միայն հարիւրին 2 տուրք առնուի, և ասկէ առաջ առնուած աւելի մաքսատուրքը ետ տրուի ներքին ապրանքներու տէրերուն։

ԷՅՈՒԻՊԻ և չըջականներուն մէջ կարմրախտի և հարսանիքի հիւանդութիւն ճարակած ըլլալով, որոշուած է տեղւոյն Իսլամներու վարժարանը փակել առժամապէս եւ լաւ մը հականեխել զայն։

ԱՏԱՆԱՅԻ Նահանգին Իտարէի ժողովոյ նոր ընտրութիւնները կատարուելով, Իսլամներու կողմէ անդամ անուանուեր են Մասիալըզատէ Քեազիմ, Հաճըպէյզատէ Սուլէյի և Թապագզատէ Հաճի Ալի էֆ.ները, Հայերու կողմէ՝ Պետրոս էֆ. Պզտիկեան, Հայ-Հռոմէականներու կողմէ՝ Իսքէնտէրեան Յովհաննէս էֆ. և Ցոյներու կողմէ՝ Սիմէոնօղլու Հաճի էֆէնտի։

ԵՒՐՈՊԱ ՓԱԽՉՈՂ ՊԱՇՏՕՆԵԱՆԵՐ.— Վերաքննիչ Ատեանի ընդհ. դատախազութեան կողմէ հրատարակուած երկու պաշտօնագիրներ կը ծանուցանեն թէ՝ Ա. Թիրանցի Մուրատ պէյ որ վերջերս իբր ոճրագործ ամբաստանուած էր՝ իր պաշտօնէն՝ Ափրիկեան Տրիպոլսէն Եւրոպա փախած և խռովարարներու խումբին պատկանած ըլլալուն համար, այժմ իր խնդրանօք կայս Ներման արժանացած է և կը պաշտօնավարէ Արտաքին Գործոց Նախարարութեան մէջ։ Հետեւաբար անոր մասին դատական գործողութեանց հարկ չէ մնացած։ Բ. Ռոթէրտամի Օսմ. ընդհ. հիւպատոս Ալի Նուրի անուն անձը, որ ամբաստանուած էր թէ Եւրոպա փախած և խռովարարական հրատարակութիւններ ըրած է, մինչև հիմա վերադարձած չըլլալով, իրեն 10 օր պայմանաժամ տրուած է։ Եթէ մինչև այն ատեն ալ չվերադառնայ ի բացակայութեան պիտի դատուի, քաղաքային իրաւունքներէ պիտի զրկուի, և ստացուածքները յարքունիս պիտի գըրաւուին։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՆԵՐԷՆ կը տեղեկանանք թէ Վեհ. Սուլթանը գնահատելով գնդապետ Տքթ. Ալեքսանդր պէյ Արապեանի բժշկական ճիւղին մէջ ունեցած ձեռնհասութիւնը, Արուեստից արծաթ շքանշան շնորհած է իրեն։

ԽԱՐԲԵՐԴԻ ՄԷՋ

Սուրհանդակի բաժանորդագրուիլ ուզողները պէտք է դիմեն մեր գործակալ Յովհաննէս էֆ. Սիմոնեանի։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 23 մայիս.— Բերլինէն հասած լուրեր կ'ըսեն թէ Չինական տուգանքին վերաբերեալ սեղանաւորական խնդիրները կարելի է վերջնապէս լուծուած նկատել։

—Տէյլի Թելէկրաֆ կ'իմանայ թէ Ամերիկա ընդունած է անգլիական այն առաջարկը, թէ Չինաստան պէտք է գանձային պարտաթուղթեր հրապարակ հանէ և բաժնէ զանոնք տէրութիւններուն միջև, իրենց պահանջքին համեմատութեամբ։

ՆԻՒ ԵՈՐՔ.— Պըֆալոյի համամերիկեան ցուցահանդէսը բացուեցաւ։ Հազարաւոր այցելուներ ներկայ էին։ Ամերիկայի ամէն նահանգներէ շնորհաւորական հեռագիրներ հասան, ի մէջ այլոց նախագահ Մաք Քինլէէն։ Եանգուն ճառեր խօսուեցան, «Ամերիկա Ամերիկացիներուն» նշանաբանին վրայ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Զանազան հեռագիրներէ կը հասկցուի թէ Պօերները պատերազմութիւններ կը տեւեն, նոթալ արշաւելու համար։

—Թրանսվալի նախկին նախագահ Բրէթորիուս մեռեր է։

ՊԱՐՍԵԼՈՆԱ.— Հանրապետականները այս առաւօտ գումարում մը ըրին։ Բուռն ճառեր արտասանուեցան։ Ո և է դէպք չպատահեցաւ։

ՓԱՐԻԶ.— Ծերակոյտը այսօր յանձնաժողով մը կազմեց, միաբանութեանց օրինագիծը քննելու համար։ Յանձնաժողովին 12 անդամները համամիտ, իսկ վեց անդամները հակառակ են այդ օրինագծին։

ԼԻԶՊՈՆԱ.— Բորթուկալի արտաքին փոխառութեան պահանջատէրերու խնդիրը նորէն երեւան ելած է։ Կ'ըսուի թէ Ֆրանսա նորէն ճնշում կը բանեցնէ։ Նախարարներու խորհուրդը գումարուեցաւ, խորհրդակցելու համար։

ԱՅՍ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ

ՓԱՐԻԶ 24 մայիս.—Դիւերը Ազգայնականները միթինկ մը գումարեցին, որուն հետեւանքով շփոթութիւն մը տեղի ունեցաւ Տուիօ լրագրին խմբագրատան առջև։ Տասնը հինգ հոգի ձերբակալուեցան։

—Միացեալ Նահանգները կը պահանջեն տէրութիւններէն յարգել Չինաստանի հողային ամբողջութիւնը, նոյն իսկ եթէ Չինաստան դժէ իր խոստումները։

ԲԵՐԼԻՆ.—(Պաշտօնական). Կոմս Վալտէրզէ պիտի մեկնի Չինաստանէն յունիսի սկիզբները։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՔՈՆՍՕԼԻՏԷ

Երէկ երեկոյ գոցուեցաւ		27.03½
Երէկուան բարձր գինը		27.04
Երէկուան վար գինը		26.38

ՌՈՒՄԷԼԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երէկ երեկոյ գոցուեցաւ	Ֆր.	113.75
Երէկուան բարձր գինը		114.
» վար »		113 62

Րէժի	Լ. Օ.	14.—
Թրամվայ բաժնեթուղթ		6.05
» պարտաթուղթ		481
» ժուիսանս	Ֆր.	1.85
Օսմ. ապահովագր. ընկ.	Լ.Օ.	4.20
Բրիօրիթէ Թիւրք		—.—
Թրանսվալ	Ֆր.	89.50
Քարտ		463.
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն		262.—

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Մէճիտիէ արծաթ	Ղ.	108.05
Մէթալիք		97.10
Անգլիական ոսկի		110.05
Ֆրանսական ոսկի		87.22
Քրիմիզ		51.08
Բօլ		91.
Ռուպլի թղթադրամ		8.53
Լոնտոն 3 ամիս		109.15
Բարիզ		22.96

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՆԵՐ

	ԼՈՆՏՈՆ, 23 Մայիս	ՓԱՐԻԶ, 23 Մայիս
Անգլիական / Ֆրանսական		101.25
Անգլ. փոխ.	94.06	
Օս. փոխ. սէրի B.	49.50	
» » » C.	27.59	25.25
» » » D.	24.37	25.20
Պանք Օթոմ.	12.25	553.
Թրանսվալ	3 67	91.
Եգիպտական		
Օսմ. Րէժի		497.
Բրիօրիթէ		323.
Օսմ. Մաքսատուն		495.
Օսմանիէ		518.
Քրէտի Լիօնէ		1048
Իտալական		97.20
Սպանիական		70.35

ՔՐԵՏԻ ԼԻՕՆԷԻ

Ղալաթիոյ և Պոլսոյ գրասենեակները գոց պիտի ըլլան երկուշաբթի օրը, Մայիս 14/27ին։ 2—2

ԱԶԴ.—Ս. Նիկողայոս վագֆէն Սամաթիա, Սանճագտար Խայրէտտին թաղ Տէմիրճի Ոսկեան փողոց թիւ 15 տան կէս բաժինը մանրիւլ միացած ըլլալով, Թաղ. Խորհուրդս յիշեալ տան միւս կիսուն սեփականատիրոջը հետ համաձայնելով, ամբողջ տունը աճուրդի դրած է։ Ուստի սոյն տունը գնել փափաքողք կը հրաւիրուին ներկայանալ Թաղ. Խորհրդարանս, ամէն առաւօտ ժամը 1էն մինչև 3, Թուականէս սկսեալ մինչև մէկ ամիս (կնք.) 4—3

7/20 Մայիս 1901, Սամաթիա

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐ

ԳԷՈՐԳ ՆԱՇԻՏԵԱՆ

ՓՈՐԱԳՐԻՉ

Եալի Զագրինէ ճիչը տուն թիւ 34

5 6 տարի Եւրոպայի մէջ փորագրութեան արուեստին պարապած ըլլալով, պողպատի և ուրիշ մետաղներու վրայ կը փորագրէ ճարտարութեամբ, կը շինէ քաշուշէ և մեծաշէ կնիքներ, բժշկի, փաստաբանի բլոտներ ևն, փորագրութիւնը կը ճառարէ նոր գրութեամբ, այսինքն քիմիական դեղերով, մաքուր և աժան։ Դիւանատնական պայմաններ։

ՑԻՆԿՕԿՐԱՖԻ—ՔԶԻԼՕԿՐԱՖԻ

Յանձնարարութիւնք փութով և գոհացուցիչ 8—2

ՍԱԼԻՊՕՐԻՆ — SALIBORINE

ԴԵՂԱԳՈՐԾ ՎԱՍԻԼԱՔԻ ԹԷՕՏՕՐԻՏԷՍ ՊԱԼԱՇԻ ԿՈՂՄԷ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ

Արտօնութեամբ Կայս. Առողջապհկն. Ժողովին

Ոչնչացնէ ճճիները խոզի ճնահարուած ու հատուածոտ։

Այս ՍԱԼԻՊՕՐԻՆ կոչուած փոշին առանց դադրեցնելու ամէն բնական ընթացքը՝ երկու կամ երեք անգամ միայն գործածելով անվտանգ կերպով բոլորովին կ'անհետացնէ ծակ դողչահաութիւնը, բորբոքումը, մանկութեան մորթին կարծրացումը, մածուցիկ գարշահոտ հեղուկը և կեռալը։ Բաց աստի առանց ցաւ տալու՝ ոտից մատներու մէջտեղ գոյացող կարծրացեալ մորթերը և կոշտերը անհետացնելով, կրնայ մարդ ազատօրէն քալել։ Նոյնպէս ՍԱԼԻՊՕՐԻՆ կրնայ գործածուիլ անութի և ծածուկ տեղերու համար։

ՍԱԼԻՊՕՐԻՆ գործածողներ կը հաստատեն անոր ունեցած լաւ արդիւնքը, առանց երբեք դադրեցնելու ամէն ընթացքը։

Գործածութեան եղանակը իւրաքանչիւր տուփի մէջ կը գտնուի։ Ընդհ. կեդրոնատեղին է Վասիլաքի Թէոտորիտէսի դեղարանը, Ֆընտըգլը, թիւ 55։ Կը ծախուի նաեւ Պօն-Մարշէն և ամէն առաջնակարգ դեղարանները և դեղօրէից մթերանոցները։ Գաւառներու դեղարաններու մէջ կը ծախուի 6 ղրուշի։

ԳԻՆ 5 ԴԱՀԵԿԱՆ

Գաւառներէ 6 դահեկանի բոլ ղրկողը պիտի ստանայ տուփ մը Սալիպօրին։ 36—3

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՏԱՂԱՉԱՓՈՒԹԻՒՆ

ԳՐԵՑ ՍՏԵՓԱՆ Յ. ԿՈՒՐՏԻԿԵԱՆ

Օսմանեան գրականութեամբ զբաղողներու համար խիստ կարեւոր գիրք մըն է, որուն մէջ բացատրուած են տաղաչափութեան բոլոր օրէնքները։ Գին 5 ղրուշ։

ԱՆԳԼԻԱՑԻՆ մը արամադրելի ժամեր ունենալով Անգլիերէն դասախօսութիւններ կ'ընէ և այցելութեամբ սոյն լեզուաւ առեւտրական նամակներ կը գրէ։ Խիստ դիւրամատչելի պայմաններ։ Դիմել խմբագրատունս։ 15—10

ՏՈՔԴՈՐ ՃԷԼԱԼԵԱՆ ծանօթ մասնագէտ, կը շարունակէ հիւանդ ընդունիլ, Բերա, Մեծ Փողոցին ուղղութեան վրայ, Միսք փողոց Թիւ 4։ 36—27

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԿԱՌԱԽՈՒՄԲԵՐՈՒ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆՑ ՑՈՒՑԱԿԸ 1901 ԱՊՐԻԼ 22ԷՆ ՍԿՍԵԱԼ

ԵՐԹ — ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱ—ՊԷՆՏԻՔԻ ԳԻԾ

Կիլոմ. Թիւ	4	34	6	8	10	12	14	16	36	18	20	22
ԿԱՅԱՐԱՆ	Ա. Ճ.	Ճմբ.	Ճմբ.	Ճմբ.	Ա. Ճ.	Ճմբ.	Ճմբ.	Ճմբ.	Ճմբ.	Ճմբ.	Ճմբ.	Ճմբ.
	Առաւ.	Առաւ.	Առաւ.	Առաւ.	Առաւ.	Առաւ.	Առաւ.	Իրիկ.	Իրիկ.	Իրիկ.	Իրիկ.	Իրիկ.
ԿԱՄՈՒՐՋԷՆ մկ.	10 35	10 55	12 53	2 18	3 25	04 13	05 05	6 35	7 45	9 25	10 30	11 35
Հայտար փաշա ժմ.	11 —	11 20	1 18	2 43	3 50	04 38	05 30	7 —	8 10	9 50	10 55	12 —
մեկնում	11 10	11 45	1 28	2 51	4 —	04 48	05 40	7 10	8 27	10 —	11 5	12 10
Գըզըլ Թօբրագ	11 16	—	1 34	2 57	4 06	04 54	05 46	7 16	8 36	10 07	11 12	12 16
Ֆէներ Քէօչէսի	11 20	—	1 37	3 02	4 9	04 57	05 49	7 19	8 40	10 10	11 15	12 19
Կէօզ Թէբէ	11 25	—	1 41	3 06	4 13	05 01	05 53	7 23	8 45	10 14	11 19	12 23
Էրէն Քէօյ	11 30	12 05	1 46	3 09	4 18	05 04	05 58	7 28	8 50	10 19	11 24	12 28
Պօսթանճը	11 38	12 14	1 52		4 25		06 04	7 31	9 -	10 26	11 30	12 34
Մալթեբէ	11 51	12 26	2		4 33		06 13	7 43	9 14	10 34	11 39	12 42
Գարթալ	12 01	12 40	2 11		4 43		06 23	7 53	9 30	10 44	11 49	12 52
Բէնտիք ժմ.	12 08	12 50	2 18		4 50		06 30	8 —	9 40	10 51	11 56	12 59

ԴԱՐՁ

Կիլոմ. Թիւ	1*	3**	5	7	31	9	11	13	15	17	19	33	21
ԿԱՅԱՐԱՆ	Ճմբ.	Ճմբ.	Ճմբ.	Ճմբ.	Աշ. և Ճմբ.	Ճմբ.	Ճմբ.	Ճմբ.	Ճմբ.	Ճմբ.	Ճմբ.	Ճմբ.	Աշ. և Ճմբ.
	Առաւ.	Առաւ.	Առաւ.	Առաւ.	Առաւ.	Առաւ.	Առաւ.	Առաւ.	Առաւ.	Իրիկ.	Իրիկ.	Իրիկ.	Առաւ.
ԲԷՆՏԻԿ մկ.	10 11	10 37	11 32	12 32	1 58		3 57		5 53	7 23	8 54	9 44	11 19
Գարթալ	10 19	10 45	11 40	12 41	2 10		4 05		6 01	7 31	9 03	09 57	11 27
Մալթեբէ	10 29	10 55	11 51	12 51	2 25		4 15		6 12	7 42	9 16	10 14	11 38
Պօսթանճը	10 37	11 03	11 59	12 59	2 38		4 24		6 20	7 50	9 27	10 27	11 46
Էրէն Քէօյ	10 44	11 10	12 06	1 09	2 51	3 29	4 31	5 17	6 27	7 57	9 36	10 39	11 53
Կէօզ Թէբէ	10 48	11 14	12 10	1 13	2 55	3 33	4 35	5 21	6 31	8 01	9 40		11 57
Ֆէներ Քէօ	10 52	11 19	12 14	1 17	3 01	3 37	4 39	5 25	6 35	8 05	9 46	10 49	12 01
Գըզըլ Թօբ.	10 55	11 22	12 17	1 20	3 05	3 40	4 42	5 28	6 38	8 08	9 50		12 04
Հ. փաշա ժմ.	11 —	11 27	12 22	1 25	3 12	3 45	4 47	5 33	6 43	8 13	9 56	10 58	12 09
մեկնում	11 08	11 35	12 30	1 33	3 25	3 55	4 55	5 41	6 51	8 21	10 07	11 15	12 15
Կմ. իջուգ. ժ.	11 33	12	12 55	1 58	3 50	4 20	5 20	6 6	7 16	8 46	10 32	11 40	12 40

(*) Այս կառախումբը երթեւեկել պիտի սկսի 1901 Յունիս 1էն մինչեւ Յուլ. 31
(**) Այս կառախումբը պիտի երթեւեկէ 1901 Ապրիլ 22էն Մայիս 31 և յետոյ դադրեցնել օգոստ. 1էն։

36 թիւ կառախումբը Ֆէներ Քէօչէսիի մէջ կը զուգադիպի Ֆէներ-Պաղչէ գացող 524 թիւ կառախումբին հետ։

ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱ—ՖԷՆԷՐ ՊԱՀՉԷԻ ԳԻԾ

Շիտակ գացող 522 և 525 կառախումբերէն զատ միւսները պիտի փոխուին Ֆէն. Քէօչ.ի

Երթ — ԿԱՅԱՐԱՆ Կիրակի և Տօնական օրեր	522 Իրիկ.	524 Իրիկ.	Դարձ — ԿԱՅԱՐԱՆ Կիրակի և Տօնական օրեր	523 Իրիկ.	525 Իրիկ.
Կամուրջէն մկ.	6 10	7 45	Ֆէներ Պահչէսի մկ.	7 55	10 23
Հայտար Փաշա	6 45	8 27	Ֆէներ Քէօչէսի	8 5	10 32
Գըզըլ Թօբրագ	6 51	8 36	Գըզըլ Թօբրագ	8 08	10 35
Ֆէներ Քէօչէսի	6 55	8 42	Հայտար Փաշա	8 21	11 15
Ֆէներ Պահչէսի ժմ.	7 2	8 49	Կամուրջ ժմ.	8 46	11 40

ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱ—ԷՆԿԻՒՐԻԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ

Կիլոմ. Թիւ / ԿԱՅԱՐԱՆ		34 Աշ. և Ճմբ.	36 Աշ. և Ճմբ.	
ԿԱՄՈՒՐՋԷՆ	Առաւ.	10 55	7 45	Իրիկ.
Հայտար Բաշա ժմ.		11 20	8 10	
մկն.		11 45	8 27	
Գըզըլ Թօբրագ		—	8 36	
Ֆէն. Քէօչէսի		—	8 40	
Կէօզ Թէբէ		—	8 45	
Էրէն Քէօյ		12 05	8 50	
Պօսթանճը		12 14	9 —	
Մալթեբէ		12 26	9 14	
Գարթալ		12 40	09 30	
Բէնտիք ժմ.		12 50	09 40	
մկն.		1	09 50	
Թուզլա		1 22	10 15	
Կէպզէ		1 43	10 40	
Տիլ իսկելէսի		2 08	11 02	
Թավշանճըլ		2 19	11 13	
Հէրէքէ		2 40	11 34	
Եարըմճա		3 01	11 54	
Թիւթիւն Չիֆթլիք		3 15	12 07	
Տէրինճէ		3 27	12 21	
ԻԶՄԻՏ ժմ.		3 42	12 35	
մկն.		4 07		
Պէյլիք Տէրպէնտ		4 41		
Սափանճա		5 14		
Համիտիյէ		5 41		
Կէյվէ		6 28		
Աք Հիսար		6 54		
Մեքեճէ		7 29		
Լէֆքէ		7 59		
Վէզիր խան		08 37		
Պիլէճիք ժմ.		09 20		
մկն.		09 35		
Գարաքէօյ		10 45		
Պօզէիւք		11 29		
Ին Էօնիւ		12 22		
Զուգաւոր Հիսար		12 54		
ԷՍԿԻՇԷՀԻՐ ժմ. իրիկ.		1 35		
Կառ. թիւ 122		Առաւ.		
Էսկի Շէհիր մկն.		1		
Աք Բունար		1 44		
Ալբէքէօյ		2 24		
Պէյլիք Ահըր		3 4		
Սարըքէօյ		4 9		
Պէյլէր		4 58		
Օզլիլէր		5 35		
Պէյլիք Քէօփրիւ		6 9		
Պօլաթլը		7 03		
Մալըքէօյ		8 21		
Սինճանքէօյ		09 15		
ԷՆԿԻՒՐԻ ժմ.		10		
		Իրիկ.		

ԴԱՐՁ

Կիլոմ. Թիւ / ԿԱՅԱՐԱՆ	121 Աշ. և Ճմբ.	31 Աշ. և Ճմբ.
	Առաւ.	
ԷՆԿԻՒՐԻԷՆ մկն.	2 —	
Սինճանքէօյ	2 47	
Մալըքէօյ	3 49	
Պօլաթլը	5 16	
Պէյլիք Քէօփրիւ	6	
Օզլիլէր	6 27	
Պէյլէր	7 4	
Սարըքէօյ	8 01	
Պէյլիք Ահըր	8 58	
Ալբէքէօյ	9 46	
Աք Բունար	10 18	
Էսկիշէհիր ժմ. իրիկ.	11	
Կառ. թիւ 33	Առաւ.	
ԷՍԿԻՇԷՀԻՐ մկն.	9 45	
Զուգաւոր Հիսար	10 24	
Ին Էօնիւ	10 57	
Պօզէիւք	11 34	
Գարաքէօյ	12 10	
ՊԻԼԷՃԻՔ ժմ.	1 —	
մկն.	1 10	
Վէզիր խան	1 51	
Լէֆքէ	2 29	
Մեքեճէ	3 03	
Աք Հիսար	3 32	
Կէյվէ	3 58	
Համիտիյէ	4 54	
Սափանճա	5 12	
Պէյլիք Տէրպէնտ	5 42	
ԻԶՄԻՏ ժմ.	6 18	Առաւ.
մկն.	6 43	11 —
Տէրինճէ	6 59	11 18
Թիւթիւն Չիֆթլիք	7 10	11 29
Եարըմճա	7 25	11 41
Հէրէքէ	7 52	12 08
Թավշանճըլ	8 04	12 19
Տիլ իսկելէսի	8 15	12 33
Կէպզէ	8 48	1 02
Թուզլա	09 08	1 23
Բէնտիք ժմ.	09 30	1 43
մկն.	09 44	1 58
Գարթալ	09 57	2 10
Մալթեբէ	10 14	2 25
Պօսթանճը	10 27	2 38
Էրէնքէօյ	10 39	2 51
Կէօզ Թէբէ	— —	2 55
Ֆէներ Քէօչէսի	10 49	3 01
Գըզըլ Թօբրագ	— —	3 05
ՀԱՅՏԱՐ ԲԱՇԱ ժմ.	10 58	3 12
մկն.	11 15	3 25
Կմ. ժմ. ԿԱՄՈՒՐՋ	11 40	3 50
	Իրիկ.	

ԷՍԿԻՇԷՀԻՐ ԳՈՆԵԱՅԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ — ԿԱՅԱՐԱՆ	222 Աշ. և Ճմբ.	ԴԱՐՁ — ԿԱՅԱՐԱՆ	221 Աշ. և Ճմբ.
	Առաւ.		Առաւ.
ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ մկ.	10 25	ՔՕՆԻԱ մկ.	10 30
Քէօքչէ Գըրըգ	11 7	Բունար Պաշը	11 12
Սպուն. Բունար	12 5	Մէյտան	12 17
Ալայունտ	12 59	Սէրայ Ինի	12 57
Չէօքիւրլէր	1 41	Քասըրն Խանը	1 39
Տէյէր	2 37	Ըլղըն	2 33
Իհսանիյէ	3 6	Զավուշլը	3 5
Համամ	3 30	Ազարը քէօյ	3 43
Ղազլըկ. Համամ	3 44	Աք Շէհիր	4 23
Աֆիոն Գարահիս.	4 31	Եարըխան	4 45
Պէյլիւք Չօզ.	5 11	Իսհագլը	5 10
Չայ	6 6	Չայ	6 3
Իսհագլը	6 51	Պէյ. Չօզն.	6 50
Եարըխան	7 15	Աֆիոն Քարահի.	7 43
Աքշէհիր	7 46	Ղազլըկ. Համ.	8 14
Ազարը քէօյ	8 18	Համամ	8 23
Զավուշլը	9 —	Իհսանիյէ	8 50
Ըլղըն	9 38	Տէյէր	9 35
Քասըրն Խանը	10 25	Չէօքիւրլէր	10 23
Սէրայ Ինի	11 20	Ալայունտ	11 07
Մէյտան	11 52	Սպն. Բունար	12 03
Բունար Պաշը	12 52	Քէօքչէ Գըրըգ	12 45
ՔՕՆԻԱ ժմ.	1 30	ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ժմ.	1 25
	Իրիկ.		Իրիկ.

ԱԼԱՈՒՆՏ—ՔԷՕԹԱՀԻԱՅԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ

Կառ. Թիւ	322	324
	առաւ.	իրիկուն
Ալայունտ մկ.	1 05	11 15
Քէօթահիա ժմ.	1 25	11 35

ԴԱՐՁ

	321	323
	առաւ.	իրիկուն
Քէօթահիա մկ.	12 10	10 15
Ալայունտ ժմ.	12 30	10 35

ՀԱՄԻՏԻԷ-ԱՏԱՓԱԶԱՐԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ 425

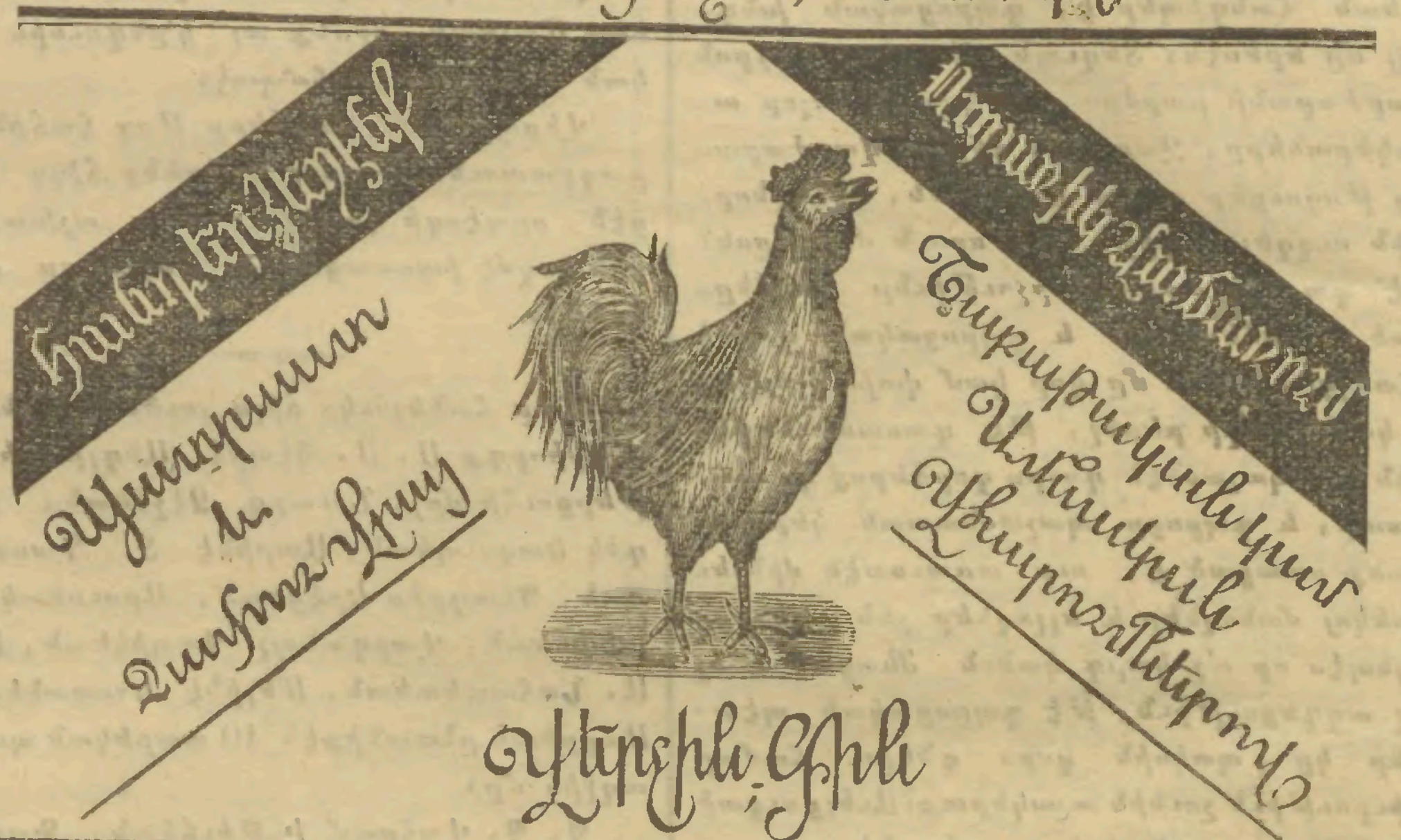
	առաւ.
Ատափազար մկ.	4 17
Համիտիէ ժմ.	4 35

ԴԱՐՁ 426

	առաւ.
Համիտիյէ մկ.	5 56
Ատափազար ժմ.	6 14

Սահաստանցի Կարմիր Աքոր

299, Մահմուտ Փաշա, Ստամպօլ, 299

Օրինակի համար, 80 ղր.ի ապրանք գնողը 20 ղր. կանխիկ և մնացեալին համար շաբաթը 5 կամ ամիսը 20 ղր. պիտի վճարէ։ 160 ղր.ի գնողը 40 ղր. կանխիկ և շաբաթը՝ 10 կամ ամիսը 40 ղր. պիտի վճարէ, եւ այսպէս շարունակաբար սոյն համեմատութեամբ։

1900Ի ՓԱՐԻԶԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍ

ՊԱՐԶՈՒԹԻՒՆ — ՏՈԿՈՒՆՈՒԹԻՒՆ, ԱՐԱԳՈՒԹԻՒՆ — ԹԵԹԵՒՈՒԹԻՒՆ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ [illegible] ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆ

ՆԻՒ-ՀՕՄ

Ստացած է մեծ մրցանակը (Hors concours) և արուեստահանդէսին մէջ անմրցելի եղած է։ Այս մեքենաները ամէն կերպով միւսներէն գերազանց են։ Մեքենաներու գործածութեան կերպը ձրի կ'ուսուցուի և նորոգութիւնները ձրի կը կատարուին։

Թուրքիոյ համար միակ Ներկայացուցիչ՝ Յ. Կ. ՄԻԱՆՍԵԱՆ ՈՐԴԻՔ

ԸՆԴՀ. ՄԹԵՐԱՆՈՑ.— Պոլիս, Պահճէգափու, Համիտիյէ Ճատտէսի Թիւ 7.
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ.— Իզմիր, Սելանիկ, Աֆիոն-Գարահիսար ևլն. մէջ։

AU PRINTEMPS

Օ ՊՐԷՆԹԱՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ Ս. ԳԱԼՖՈՓՈՒԼՈ

ՊԷՐԱ, ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 345

Բերայի Թաղապետութիւնը Մեծ Պողոտան լայնցնելու համար, վերջնականապէս որոշած է ի մօտոյ Օ ՊՐԷՆԹԱՆ վաճառատունը (պատկանեալ Գ. Գալֆօփուլօի) կաբել, ինչպէս նաև Նորակառոյց Անգլիական դպրոցին քովը գտնուող միւս շէնքերը, վաճառատունը բնակաբար վերաշինութեան միջոցին գոց պիտի մնայ, և անոր տեղը սահման է, կարելի եղածին չափ շուտ ամբողջ կերպասները, գլխարկները ևլն. մեծ զեղչով ծախելու։ Ուստի վերոյիշեալ վաճառատան տէրը պատիւ ունի ծանուցանելու հասարակութեան 100ին 20 զեղչով պիտի ծախուին առաջին կարգի մետաքսեղէններ և բրդեղէններ, ամեն տեսակ վերարկուներ, զանազան կոչնաթիւներ, սաւաններ, հովանոցներ, վերջերս Բարիզէն հասած և նուրբ ճաշակով պատրաստուած տիկնանց գլխարկներ, ևլն։

Հետեւաբար մասնաւորապէս կը յանձնարարուի ազգիս հասարակութեան այսպիսի առիթէ մը օգտուիլ։ 37—12

ՖԷԳՐԻՍ հանրածանօթ լուսանկարչատունը (Բ. Թարգուլ և Ա. Գավճեան) այս անգամ իր նախորդ տեղէն փոխադրուած է Պոն Մառշէին դիմացը, Ալլահվէրտի բնակարանին քով գտնուած նոր շէնքը։ Ֆեբրիս լուսանկարչատունը այս նոր շէնքին մէջ կ'արժէ անգամ մը տեսնել, որովհետեւ ոչ թէ լուսանկարչատուն այլ Արեւելեան Թանգարան մը դարձած է։

«ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (109)

ԺԻՒԼ ՄԱՌԻ

ԽՈՐՀՐԴԱՒՈՐ ՈՃԻՐԸ

ՄԱՍՆ Բ.

ՍԻՐՈՅ ՏԱՌԱՊԱՆՔՆԵՐԸ

Բ.

ԼԱՆԹԻՒՌ, ԼԱՆԹԻՒԼԷԴ ԵՒ ԼԱՆԹԻՒԼԻՒ

Ժաննէդ զայս ըսելով Բոլէդի ձեռքը համբուրեց, արտասուելով։ Հէգ աղջիկը բուռն համակրութիւն մը կը զգար Բոլէդի հանդէպ, որ իր կեղծին աղաղատանք մը կը զգար այդ խեղճ, լքուած եակին համար։

Բոլէդ ուզեց անոր վէրքը գիտնալ, ինչ որ Ժաննէդ փութաց պատմելու։ Սակայն դեռատի դաստիարակուհին յանկարծ տարուեւ մը զգաց, տեսնելով որ փոքրիկ մուրացկանուհին իր պատմութիւնը աւարտած տանն ըսաւ.

—Օրիորդ, այս առաջին անգամը չէ որ հոս եկած ենք։ Անցեալ տարի ալ, Բլիսոնի տօնավաճառին օրը հոս էինք։

Բոլէդ տանց գիտնալու դարձաւ սարսռաց. ինչո՞ւ համար սակայն, չէ՞ր կրնար ըլլալ որ այդ երեք պզտիկները մէկ քանի անգամ Բլիսոն գային։

—Մեք հոս գտնուած տաեն երկու լարախաղացներու հետ կ'ապրէինք, յարեց Լանթիւլէդ։

—Քանի՞ օր Բլիսոն մնացիք, հարցուց Բոլէդ։

—Կիրակի և երկուշաբթի, երկու օր միայն։

—Սակայն տօնավաճառը չորեք օր մը տեւեց։

—Ճիշդ է, բայց լարախաղացներուն հետ գժտուեցանք։

—Ինչո՞ւ համար։

Լանթիւլէդ շփոթեցաւ, և մէկ քանի վայրկեան լռութիւն պահելով դաստիարակուհին դիտեց, կարծես խօսելու ջերմ փափաք մը ունենալով։

—Օրիորդ, ըսաւ վերջապէս, գժտուեցանք, որովհետեւ մեզ կը ծեծէին։

Սակայն մանկամարդ աղջիկը այս լսելով կարմրեցաւ և աչքերը խոնարհեցուց։ Բոլէդ հասկցաւ որ մուրացկան աղջիկը ճշմարտութիւնը չէր ըսեր։

Դաստիարակուհին պահ մը երազուն դէմք մը բռնելէ ետքը, ըսաւ.

—Այդ տօնավաճառին տանը չէ՞ր որ աղէտալի դէպքեր պատահեցան, և ընտանիք մը պատիւը աղարտեցաւ։

Ժաննէդ (Լանթիւլէդ) դողդոջ ձայնով մը հարցուց.

—Ի՞նչ բանի կ'ակնարկէք, օրիորդ։

—Ոճիրի մը համար կ'ըսեմ, որ այդ օրը գործուեցաւ, և որուն պատճառաւ անմեղ մը այսօր իր սիրելիներէն հեռու կը տառապի', մինչեւ Բոլէդ խորունկ հառաչ մը ընելով։

Հօրսս դուքսին համար կ'ըսէք։

—Օրիորդ, ըսաւ յանկարծ Ժաննէդ, ժիւռատիայի սպանութեան համա՞ր կ'ըսէք։

Բոլէդ բուռն շարժում մը ընելով գոչեց.

—Ինչէ՞ն գիտէք, ո՞վ պատմեց ձեզի, ո՞ւրկէ իմացաք...։

—Միթէ ոճիրը գործուած օրը հոս, Բլիսոն չէի՞նք։

—Ա՛հ, իրաւունք ունիք։

Սակայն և այնպէս Բոլէդ անվստահ աչքով մը սկսած էր դիտել դեռատի մուրացկանուհին։

—Աղջիկս, ըսաւ յանկարծ Բոլէդ, այդ ոճիրին վրայ ո և է տեղեկութիւն ունի՞ք։

Աղջիկը, աչքերը խոնարհած, պատասխանեց.

—Ոչի՛նչ...։

—Եթէ բան մը գիտէք, ըսէք, ձեր պարտականութիւնն է։

—Սպաննուած անձը կարծեմ ձեզ հետ ո և է ընտանեկան կապակցութիւն չունէր, ըսաւ Ժաննէդ։

—Ո՛չ, պատասխանեց Բոլէդ, իրաւունք ունիք, սակայն այն անձը որ այդ ոճիրով կ'ամբաստանուի և որ անմեղ է...

—Կը ճանչնա՞ք։

—Այո՛...։

—Ձեր ընտանիքէ՞ն է կամ թէ ստորակա՞ն մըն է ձեզի։

—Այդ ձեզի չվերաբերիր, աղջիկս։

Ժաննէդ գլուխը երերցուց և ըսաւ.

—Ե՛հ, ինծի՛ ինչ, քանի որ բան մը չե՛մ գիտեր...։

Խեղճ մուրացկանուհին զայս ըսելով, պարտասած, գլուխը բարձին վրայ ձգեց ու աչքերը գոցեց։

Բոլէդ մեկնած տան ինքնիրեն կ'ըսէր.

—Այս հէգ պզտիկը ամէն բան չըսաւ ինծի։

Եւ սկսաւ խորհիլ զայն խօսեցնելու միջոցներուն վրայ։ Իր Ժաննէդի ըրած այցելութեան միջոցին Լանթիւռ և Լանթիւլիւ գրեթէ միշտ փողոցներուն մէջ նուագելու զբաղած ըլլալով, իրենց հիւանդ ընկերուհիէն քով չէին գտնուեր։

Կիրակի օր մը Բոլէդ հիւանդ աղջըկան այցելած էր նորէն։ Հազիւ քառորդ ժամէ մը ի վեր հոն էր, երբ տեսաւ որ Լանթիւռ և Լանթիւլիւ լալով, դէմ դէմի կարծ սենեակին դռնէն ներս մտան։

Լանթիւլէդ, որ նոյն օրը առաջին անգամ ըլլալով անկողինէն դուրս ելած և փայտէ աթոռակի մը վրայ նստած էր բաց պատուհանէն ներս խուժող մաքուր օդը ծծելու համար, իր երկու բարեկամները այսպէս այլայլած տեսնելով ձեռքերն երկնցուց և գոչեց.

—Ի՞նչ կայ, ի՞նչ ունիք։

Երկու պատանիները սկսան հեծկլտալ, որով անկարելի կ'ըլլար անոնց խօսիլը։

Բոլէդ անոնց մօտենալով ըսաւ.

—Խեղճ տղաքներս, ըսէք նայիմ, ինչո՞ւ կուլաք։

Լանթիւռ (Թիլդէս) որ միւսէն աւելի մեծ էր, հեծկլտալով պատասխանեց.

—Օրիորդ, այս տեղը անիծեալ է մեզի համար, հոս պիտի մեռնինք մենք, անօթի՛...։

(Շարունակելի)

Թարգ. ՊՕՂՈՍ ՉԻՉԷՔՃԵԱՆ